

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celotele no v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istotip, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon števil. 50, upravnitstva števil. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana števil. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Proračunski govor dr. Antona Korošca.

Belgrad, 8. febr. (Izv.) Zbornica je danes stala pod vtisom velikega govora predsednika Jugosl. kluba dr. Antona Korošca, ki je v nadaljevanju generalne debate o proračunu danes kot edini govoril v *podrugournem* govoru podvrgel natančni analizi naš celokupni položaj, notranjo politiko, gospodarski in finančni položaj. Njegov govor je cela zbornica poslušala z največjim zanimanjem.

Takoj po prečitaniu zapisnika je dobil besedo dr. Anton Korošec, ki je izvajal:

Proti krivičnim davkom in zapostavljanju Slovenije.

Jugoslovanski klub je predložil narodni skupščini obširno in stvarno mišljenje o proračunu. V njem z gospodarskih in finančnih vidikov ocenjuje letošnji proračun. Iz te ocene lahko vsakdo povzame, da je Slovenija z davki preobremenjena, da so proračunna bremena prekomerna, da se davki iztirjujejo neusmiljeno, lahko rečemo, več kakor rigorozno in da je Slovenija v gospodarskem pogledu zanemarjena in zapostavljena. Poslednje velja posebno za naše ljubljansko vseučilišče, za socialne ustanove ministrstva socialne politike in za vse ustanove ministrstva trgovine in industrije, ki so za našo industrializirano deželo najbolj potrebne, pa so jih sedaj odpravili. Velja to za ministrstvo za javna dela in za železniško ministrstvo, ki pozablja na naše ceste in železnice, in končno velja to tudi za kmetijsko ministrstvo, ki se ne briga niti za najpotrebnejši razvoj kmetijskega šolstva in organizacijo v državi.

Jugoslovanski klub je zadnjič v četrtki spliciral na narodno skupščino in celopunkno javnost v naši državi, da naj se zmanjšajo bremena in da naj se neusmiljena davčna praksa omili, pa ni našel niti najmanjšega odmeva. Vi veste, kakšen je bil uspeh: Mi nismo našli odmeva niti na drugi strani. V čl. 116. naše ustave je rečeno, da morajo biti bremena razdeljena v enaki meri na vse dele države in da naj se davki plačujejo samo po določeni moči in progresivno. Ker pa to ustavno določilo za Slovenijo ne velja, mora slovensko ljudstvo samo razmišljati o tem, da organizira na učinkovit način odpor proti takemu preobremenjevanju in takemu iztirjevanju davkov, kakoršnemu je sedaj izpostavljeno. — (Ploskanje na levici.)

Minister za javna dela: »Ali so stenografi zabeležili organiziranje odpora?«

Dr. Korošec: »Prosim?«

Minister Uzunović: »Nič, nič! Samo stenografe sem nekaj vprašal.«

Dr. Korošec: »Drugič vprašajte stenografe bolj potihoma in ne tako glasno!«

Za industrijo v Sloveniji.

Država ima dolžnost, da pomaga narodu v vseh njegovih težkočah. Ni pa njena naloga, da narode uničuje, ki žive v njej. »Tako je!« Slovenija je izmed vseh pokrajin, ki jih šteje naša država, najbolj industrialna. V Sloveniji je 63% kmetijskega prebivalstva, povečini malih kmetov, ostali so pa delavci in pripadniki drugih svobodnih poklicev. Vzroki, da je Slovenija tako industrialna, so ti-le: prirodno bogastvo naše dežele, njena prometna sredstva in pa kvalifikacija naših delavcev.

Industrija se je v naši deželi po vojni razmeroma tepo razvila in pričakovati bi bilo, da država, v katero smo po prevratu vstopili, to industrijo podpre, doživeli smo pa nasprotno. Vsa industrijska politika ministrstva trgovine in industrije gre za tem, da ubije vsako večjo industrijo v Sloveniji, še manj pa da dovoli, da bi se stanovila kaka nova industrija. Vsa naša zemlja pa je težka in neplodovita. Zato pa naš narod dobiva svoj kruh v veliki meri v industriji.

Pravijo nam, da delajo tako raditega, ker to zahtevajo koristi državne obrambe. Koristi državne obrambe bi mogle torej narekovati, da uničimo ves narod, da uničimo vse gozdove, vse železnice, vse ceste, kajti priznati morate, da se more sovražnik prav tako okoristiti z našimi šumami in rudami, kakor se more z našo industrijo. Čudna je ta »narodna obramba«, ki že a priori prepušča sovražniku vse narodno bogastvo v obmejnih pokrajinah. Industrija v vsaki deželi se razvija po zakonu ekonomije in prosperitete. Pri nas pa, ravno v gospodarskem pogledu daleč od avtarkije,

bi se morala industrija razvijati po nazorih nezrelega in nedoraslega militarizma, in kakor za nalašč je kot nekak Quos ego! postavljen za najvišjega poveljnika v Sloveniji oni, ki se je izpostavil kot največji sovražnik slovenskega napredka.

Odpravite brezposelnost!

Mislím, da smo še daleč od avtarkije. Avtarkija je potrebna za vsako državo, ki hoče biti jaka v družbi drugih držav in narodov. Zato bi se morala industrija povsod pospeševati, naj si bo v sredini ali na mejah države. Saj morate priznati, da je naša železniška industrija mala kovačnica v primeri z železniško industrijo Nemčije in Francije. Oni pa, ki velike industrije niso nikdar videli, pač pa si ogledali našo malo industrijo, so mislili takoj, da je naša industrija Krupp in Skoda, katere bi se v strahoviti meri lahko poslužili naši sovražniki, če bi prišli v deželo. Radi te industrijske politike imamo v naši državi nad 30.000 brezposelnih, v katero število poljedelski delavci niso niti všteti. Vi veste, da imamo v Sloveniji takomenovane sezonske delavce, ki so pozimi doma, poleti pa hodijo na delo v Bosno, Vojvodino in na Hrvaško, lani pa so šli celo v Nemčijo.

Lahko si mislite, kako navdušeni morajo biti ti delavci za tako državno politiko, ki jim ne daje kruha, ampak morajo gladovati in od gladu umirati.

Ne ubijajte kmeta in svobodnega zadrúžništva.

Naš klub v svojem posebnem mišljenju ni samo rekel, da je industrijska politika naše vlade proti slovenskemu narodu napačna, nego smo tudi dokazali, zakaj propada tudi naš kmetijski stan. Preštejte eksekucije lanskega leta v Sloveniji in dolgove, ki so bili vpisani v zemljiško knjigo! Številke so strašne. Eksekucij je bilo 48.000, dolgov pa vpisanih 50 do 60 milijonov. (Posl. Smodej: »Samo g. minister tega ne verjame!« — Minister Uzunović: »48.000 eksekucij?!« — »Da, 48.000 eksekucij!«)

Vsaj eno pomoč in eno nado je imelo ljudstvo v Sloveniji; namreč svobodno zadrúžništvo, ki si ga je ustvarilo v desetletja trajajoči borbi z oderuhi in bankirji, ki so organizirani nastopali proti ljudstvu. Nihče ni mogel preprečiti ustvarjanja tega svobodnega gospodarstva, niti oderuhi z intrigami, niti banke s svojo finančno močjo. Ali na žalost je prišla država sama in pričela uničevati ono, kar je bilo narodu ponos in opora tako v Sloveniji, kakor tudi na Hrvaškem in v Srbiji, to je svobodno narodno gospodarstvo. Država je s takozvanim zakonom o poljedelskih kreditih ustvarila državno zadrúžništvo. Državne zadruge niso pričele niti delovati, pa so že postavljeni krediti v proračun. A mi baš sedaj preživljamo težko gospodarsko krizo. Kmetijstvu bi bili poljedelski krediti sedaj bolj potrebni, kakor kedaj poprej. Toda vlada teh kreditov ne more in niti noče izplačati, ker mora preje urediti aparat državnega zadrúžništva, potem bodo šele začeli izplačevati kredite.

Po mojem mišljenju državno zadrúžništvo, ki ga bo ustvaril zakon o poljedelskih kreditih, ne bo moglo niti najmanj koristiti našemu kmetu. Kmet se bo kmalu prepričal, da se bo po teh zadrukah denar samo zapravljal in da bo močno oškodovan tisti, ki bo imel do teh državnih zadrug toliko zaupanja, da bo vanje nalaгал svoje prihranke.

Državna oblast s svojo politiko samo ruši to, kar je celokupen narod spoznal za dobro. (Kosta Timotijević: »Tudi v ustavi stoji, da je treba podpirati narodno gospodarstvo!«)

Kadarkoli država prevzame v svoje roke kako gospodarsko panogo, jo v korenini uniči, ker narodno gospodarstvo prospeva samo v svobodni in zato je naloga vsake kulturne države, da odstranja vse, kar bi moglo škoditi tej svobodni in da pomaga svobodnemu razvoju gospodarstva v svobodnem narodu.

Naprošen sem od Glavnega zadrúžnega saveza, da pri tej priliki opozorim vlado in posebej predsednika finančnega odbora, da Savez nestrpno pričakuje, da se končno že enkrat razpravlja o carinskih tarifih. Lani so že naši kmetje težko pričakovali nove carinske tarife, ki bi mogle upostaviti zopet renta-

biliteto našega poljedelstva. (Ploskanje na levici.) Istotako sem bil naprošen, da opozorim vladno večino in posebno finančni odbor, da je zelo škodljivo za naše pošteno in solidno gospodarstvo, da menjajo carinske tarife brez priprav in znanja gospodarskih krogov. To večno menjanje škoduje zdaj tej, zdaj oni gospodarski panogi, v bistvu pa vsem, ker so med seboj zvezane in druga od druge odvisne. Zato je tako menjanje na škodo celokupnemu gospodarstvu. Vsi gospodarski krogi prosijo in zahtevajo, da vlade ne ubijajo gospodarstva na tak brezglaven način.

Za ekonomsko-socijalno zbornico.

Jaz mislim, da bi mogle take in slične stvari izostati, ako bi poleg političnega in kulturnega parlamenta imeli še en ekonomsko-socialni parlament. (Ploskanje.) V sedanjem parlamentu volimo po splošni in enaki volivni pravici. Volimo na programih, ki so politično precizno izdelani in ravnatko tudi kulturno. Morajo pa biti v gospodarskem oziru zelo široki in to raditega, da moremo kot stranke splošno volivno pravico zajeti, široke mase volivcev, da lahko zavzamemo vsako stališče. Raditega se mora ustvariti poleg političnega parlamenta še en gospodarski parlament, ki bi se volil po stanovih in ki bi imel nalogo, da skrbi za ekonomsko-socialna vprašanja.

Po čl. 44. ustave za kmetijsko in ekonomsko gospodarstvo se določa takozvani gospodarski svet. Po mojem prepričanju to posvetovalno telo ne zadostuje, da bi moglo voditi gospodarsko politiko v naši državi. Poleg tega imamo v državi še veliko število takih uradnih in neoficialnih svetov — vsi ti sveti peticionirajo, resolucionirajo, telefonirajo, telegrafirajo in pošiljajo pisma in proteste — končno pa to v našem parlamentu ne najde svojega zakonodajnega mlina. Vse tisto, kar ljudstvo zahteva, tisto, kar zahtevajo posamezni stanovni organizacije, vse to niti ne pride na delo zakonodajno telo, temveč gre v koš.

Kmetijski svet, to priznavajo vsi, ne zadostuje, vendar dokler ne spreminimo ustave, dokler se ne ustanove novi gospodarski parlament, je treba vztrajati na tem, da se vsaj ti v ustavi določeni sveti ustanove. Mislimo, da se lahko nadejamo, da se bo vse to zgodilo. Ako čitamo časopise, vidimo, da živimo v srečnih časih. Imamo seljačko vlado, seljačkoga kralja, seljačke ministre (posl. Smodej: »Med tem časom pa seljak strada!«). Sedanji vladi se ne bi mogel postaviti spomenik aere perrennium, ako bi ona realizirala ustavno odredbo, da se v naši državi morajo ustanoviti gospodarski in kmetijski svet. Jaz mislim, da se morejo istočasno organizirati tudi vse korespondirajoče nižje organizacije, tako n. pr. bi se morale organizirati kmetijske zbornice, ki se dosedaj niso organizirale. Ker bo o gospodarski politiki naše vlade podrobno govoril še en član našega kluba, prehajam na politična vprašanja.

Slovinci smo samostojen narod.

V imenu našega kluba — mi v opoziciji nimamo druge organizacije, marveč klube, ki je vsak zase samostojen — izjavljam, da so naši odnošaji napram vladnim strankama drugačni nego odnošaji drugih opozicionalnih strank. To raditega, ker vidimo, da je v vladnih strankah prišlo vsaj v eni stranki do prekreta, s katerim soglašamo. Med mnogim bi omenil govor šefa ene vladne stranke, govor Stjepana Radića, ki ga je imel v Dubrovniku, kjer je naglasil političen program, ki ga pozdravljamo in tudi sprejemamo.

Da ne bi bilo nesporazuma in da se bo vedelo, kaj mislimo, si dovoljujem prečitati nekatera mesta iz tega govora, s katerimi lahko soglašamo. (Govornik nato prečita govor in nadaljuje.) V tem govoru se predvsem naglašajo troje načel:

1. da so Hrvati nerazdeljivi, da so narod sam zase in da hočejo samo kot združena Hrvatska biti združeni s Srbijo;
2. da se ni treba bati federalizma. Ako je državni aparat proti federalizmu, je to tiranstvo, ki ga bo ljudstvo zrušilo;
3. prava Jugoslavija se bo porodila, kadar bodo vsi jugoslovanski narodi po svoji samostojnosti združeni v eni državi.

Nato govornik nadaljuje: To je politično mnenje načelnika največje hrvatske stranke, šefa hrvatske kmetijske stranke, druge vladne stranke. (Davidović: »Ali se vi s tem strinjate?«) Jaz pravim samo to, kar sem čul od Radića v Dubrovniku. On je govoril, kakor sem citiral. Naglasil je ta načela, mi nismo slišali, da bi bila druga vladna stranka s tem nezadovoljna. Čul sem, da je vlada demantirala vesti o kronanju kralja. Nismo slišali, da bi bila temu programu protivna, ki ga je Radić v Dubrovniku znova proglasil. Mislim, da morate dovoliti in da veste, da smo avtonomisti in da kot organizacija ne zahtevamo manj, ako je ena vladna stranka lahko zahtevala več; to bi bilo neskomorno. (Zivahno odobravanje. Davidović: »Ali tudi v tem slučaju, ako bi bila federacija slabša od tistega, kar vi želite, lahko sprejmete federacijo?«)

Mislím, da je treba še več važnosti polagati na Radićev govor, ker vemo, da je Radić nesel po Hrvatski, Dalmaciji, Bosni kraljevi pozdrav. Ta okolnost, da minister javno proglašata tak program, je važna in moramo paziti, kaj govori. Dubrovniški Radićev govor pravi, da se HSS, Stjepan Radić, vračajo na federalistični program. S tem dokazuje, da je zopet prišlo na dnevni red vprašanje, ali centralizem, ali druga ureditev države. Radi tega je vedno na dnevnem redu vprašanje narodnega sporazuma. (»Tako je!« Ploskanje.)

Potreba narodnega sporazuma.

Dobro razumem tiste stranke, ki so za narodno edinstvo, ki pravijo, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci en narod. Te stranke, ki so za narodno edinstvo, ne morejo biti za naroden sporazum. Lahko so za sporazum posameznih pokrajin, lahko so za sporazum pasivnih in aktivnih krajev, za sporazum bolj ali manj obremenjenih krajev. Hrvati in Slovenci stojimo na stališču, da smo Slovenci etnično bližnji Srbom in Hrvatom, bližnji enim in drugim, nismo pa isti. Mi nismo neprijatelji narodnega edinstva, ker narodno edinstvo, kakor ga vi hočete, ne obstoja. Tisti, ki pravijo, da obstoja, izražajo svojo željo, ne izražajo pa dejstva. Oni govorijo samo tisto, kar bi želeli, da bo, česar pa ni, ali kar nameravajo doseči. Če namreč obstoja narodno edinstvo kot država, potem o tem ni treba več govoriti. Mi Slovenci pa lahko s sigurnostjo trdimo, da se čutimo kot en narod; kot svoj lasten narod. kot narod, ki hoče živeti svoje lastno življenje.

Vam Srbom je lahko govoriti o narodnem edinstvu. Mogoče bi tudi jaz tako govoril, če bi bil Srb. Vi nimate ničesar izgubiti, ampak samo dobiti. Nam je težko, ki imamo narodno zgodovino, ki je, čeprav je žalostna, vendar lepa, nam je težko, ki imamo narodno kulturo, lepo bogato literaturo, mi s tem ne moremo soglašati. Ako bi narod čez noč sprejel drug jezik, bi prekinil kontinuiteto svojega dela in je ne bi mogel nadaljevati. Sigurno je da se narod ne more odvreči, kakor poleti odložimo zimsko obleko. Ako bi hoteli zavreči svojo kulturo, ali bi bilo to narodno edinstvo?

Priznavamo, da smo najbližji, skoro isto, kakor vi, nismo pa popolnoma isto. Moramo vedeti, kaj hočete vi z narodnim edinstvom. Ako hočete, da se odrečemo svojemu jeziku, svoji individualnosti, potem tega nikdar ne sprejmemo in nikdar ne bomo mogli sprejeti. Ako mislite, da je narodno edinstvo nekaj drugega, potem recite, pa se bomo sporazumeli. Radi tega je tudi treba sporazuma, i radi jezika, i radi narodnega edinstva.

V vladni stranki nimate nobenega človeka, s katerim bi se moglo resno in z uspehom govoriti o teh stvareh. Sedem let smo že skupaj in nikdar nas ni nihče vprašal, kaj je to narodno edinstvo, vi samo vedno hočete tlačiti Slovenijo. Ravno v Srbiji so najboljšje priče, kako se mora ljubiti svoj jezik in kako je treba gledati na obstoj naroda. Nihče od narodov v naši državi ne razume borbe za Makedonijo, kakor jo razumemo mi, ker vemo, da z vsakim človekom, ki ga je izgubila, izgubimo kapljo krvi svojega srca, kapljo krvi svojega telesa. Ako ste vi tako intrasigentni in ne marate izgubiti Makedonce v drug narod, ki je istotako bratski, potem dovolite, da se ogledamo na vas in da se borimo za nacionalno individualnost, za svoje narodne pravice, za svojo narodno eksistenco.

Zahtevamo združeno samoupravno Slovenijo.

Mi se nismo nikdar sporazumevali. Naše največje zlo je, da ne moremo o svojih najresnejših stvareh resno govoriti, ker delajo te stvari toliko nevarnosti. Ze to stališče, da smo Slovenci narod sam zase nam daje pravico, da se samostojno izjavljamo, kaj nam je v tem pogledu treba. Slovenski narod je doslej že večkrat izpovedal svoje mišljenje. On hoče združeno Slovenijo, on hoče, da ima ta Slovenija veliko in široko samoupravo. Mi smo za svojo široko Slovenijo, ne zahtevamo pa od Srbov in Hrvatov niti enega groša. Istina, mi nismo bogati, mi smo siromašni. (Glasovi v sredini: »Oho!«)

Vi ste bogati, vi ste bogati livad, nji v polju, mi pa smo bogati planin in kamenja, ali poleg tega smo bogati na enem, bogati smo v marljivosti in varčevanju. Zato ker smo bogati v marljivosti in varčevanju, zato nas ni skrbl naše bodočnosti, ako nam daste široko samoupravo. A če smo že bogati, nočemo biti bogati za vas, ampak zase. Danes pa moramo biti bogati za druge, zase pa siromašni. Široka samouprava Slovenije v tem pogledu ničesar ne stane. Vsekakor je to sama nestrpljivost in nerazborit nacionalni imperializem, ako nas že sedem let držite v kleščah in nam ne daste onega, do česar imamo kot narod pravico, ono, kar zahtevamo samo radi svoje eksistence. (Štefan Kobasica: »Zakaj niste vzeli tega sami, ko ste bili na vladi?«) Bili smo prekratek čas. Prehitro ste nas zrušili in nikar se ne razburjajte g. Kobasica, ker tega vprašanja danes ne bomo rešili. Zato mora priti do sporazuma. Nismo mi intrasigentni ampak mislimo, da uvidite, da imamo pravico, ako zahtevamo združeno Slovenijo, ker hočemo, da bomo skupaj, ker državi ne more biti vseeno, ali ima kulturno, napredno Slovenijo, ujedinjeno in svobodno, kot mejnik napram Italiji in Avstriji. (Živahno in dolgotrajno odobravanje.) Kako velika bo, je stvar sporazuma. Raditega mi zahtevamo, da pride do narodnega sporazuma. Ako hočemo narodni sporazum, potem moramo najprej zrušiti centralizem. Ni vse vlada, program je višji. Ideja je višja. Radi tega moramo zrušiti centralizem, ker je država, kakor morate sami uvideti, pod to ustavo centralistična in srbska in ne srbska, hrvatska in slovenska. (Medklic iz desnice: »Ni res! Tudi Hrvati so v vladi!«) Ako so danes Hrvati na vladi, pa vendar pravijo: To ni skupna država, to je srbska država

Sedaj smo v Velesrbiji.

Glejte, danes je država tako urejena: Srbi vladajo, Hrvati razgovarjajo, mi plačujemo. Nemci, Madžari in Muslimani so pa v akciji. (Odobranje in ploskanje. Medklic iz desnice: »To je mržnja!«)

Vas je 43%, to ni mržnja, to je dejstvo. (Glas iz desnice: »Malo več!«) Dobro, koliko več? (Glas iz desnice: »51%.«) 43% vas je, a prišli smo tako daleč, da imate v skupščini dobri dve tretjini poslancev. Dalje imate svojega kralja. (Glasovi iz večine: »Ali ni mar tudi vaš?«)

Da, tudi naš je, ali ni Slovenec, to morate priznati: Državnopravno ga gotovo priznamo za svojega kralja, ali ni naš po rodu. (Veliko protestiranje od večine.) Predsednik M. Trifković: Gospodje, prosim vas, mirujte. Nimate besede in vas pozivljem k redu. Gospod poslanec je dejal, da je današnji kralj tudi njegov kralj, ali misli samo rod, da današnji kralj ni njegovega rodu, ampak srbskega. (Nemir. Odobravanje in ploskanje.) Besedo ima g. poslanec dr. Korošec. Prosim gospode, da mirujete. Gospod Kobasica, kličem vas k redu. Izvolite gospodje oditi na svoja mesta.

Dr. Korošec nadaljuje: Vlada je popolnoma srbska, diplomacija v ogromni večini srbska, generaliteta popolnoma srbska, centralna uprava do 98% srbska, žandarmerija čez 60% srbska in vsaki dan bolj srbska, carina 70% srbska, državna finančna služba prav tako. Ako vidimo, da so posamezne panoge državne uprave od dne do dne bolj srbske, nam to ne gre zgolj na naše narodne žive, ampak tu gre nam tudi za naš kruh. (Številni medklici.)

Ko imamo toliko brezposelnih, ko morajo naši ljudje v Ameriko in kot sezonski delavci v vsemogoče tuje države, nam vsaj to dopustite, da moremo v lastni državi služiti.

Državljeni prve in druge vrste.

Vidim, da to ni tako. Raditega razumem, da je Stjepan Radić razvil v Dalmaciji tako ekspanzivnost in da ga je hudo zadelo, ko je videl, kako se rušijo hrvaške postojanke. Razumem ga, zakaj je tako zavvedno hrvaško govoril. Ta centralistična ustava nas ni naučila, da smo bratje, ampak nas je naučila, da so pri nas državljani 1. in 2. reda. Mi Slovenci, in mislim, da tudi mnogo Hrvatov, se čutimo v tej državi kot državljani drugega reda. To politično zapostavljanje boli vsakogar. To zapostavljanje boli ves naš narod. Zaradi tega je tako nasproten centralistični ureditvi države. Raditega niti slišati noče ničesar o vidovdanski ustavi, v kateri je centralizem kodificiran. (Ploskanje in odobravanje.)

Težak gospodarski položaj in centralistična ureditev države to nas boli,

Finančni minister bi moral vedeti, kakšne so razmere v Sloveniji. A on jih ne pozna. Če bi jih poznal, potem bi proti Sloveniji drugače nastopal. On se nam pa posmehuje in pravi: »Vi ste bogati.« Vi lahko propovedujete centralistično ureditev države, vi lahko pripovedujete našim ljudem o edinstvu, o bratstvu, o osvobojenju, o zedinjenju, toda, ako bo Slovenec pri tem izračunal, da mora vsak Slovenec plačati letno neposrednega davka 170 dinarjev, vsak Srb pa samo 60 dinarjev, potem si bo mislil: Vrag vzemi to edinstvo, to bratstvo, to osvobojenje in združenje in vse one fraze, ki mu jih prinašate. To je tista politika, ki pravi, da ne moremo biti ono, kar bi hoteli biti, ki dokazuje, da današnja centralistična ureditev države pač ne more biti drugačna.

Za ljubljansko vseučilišče in avtonomijo Ljubljane.

V kulturnem pogledu je največja pridobitev oživotvorenje ljubljanskega vseučilišča. Celotno ljubljansko vseučilišče pa stane državo sedaj 9.000.000 Din. Mi nismo aktivni, pa damo več davkov, nego je to potrebno za našo celokupno upravo, če vračunamo militarizem in vse drugo, kar se nepotrebne plačuje za naše delegacije. Mi smo aktivni in raditega naše vseučilišče ne stane nič, ne srbski, ne hrvaški narod. Kakor sem dejal, daje država komaj borih 9.000.000. Toda vsi vidite, da se vsako leto pojavi isto, da nam tukaj pravijo: Vaš je denar, hočemo vam pa pokazati, da smo mi gospodarji, ne vi. Vsako leto prihajajo semkaj vesti in objave, da se bo ukinilo tisto, kar nam je najdražje, kar smo dobili v tej državi. Radi tega se ne more razvijati šolstvo, ker dijaki ne vedo, ali bodo še jutri v Ljubljani, ali na kakem drugem vseučilišču. Tako gre povsod.

V upravi vlada lenoba, korupcija in zastoj. Raditega nas je centralizem privedel v krizo, da ne moremo delati. Za centralizem, kakor ste si ga zamislili vi, bi bilo treba najboljše birokracije. Mi pa take birokracije nimamo, kakor sami priznate, in je ne bomo imeli še dolga desetletja. Zato bo centralizem še desetletja tlačil Slovence in Hrvate in na vsak drug narod, ki ni deležen dobrot tega centralizma. (Ljuba Živković: »To je vaše osebno mišljenje in vi se motite!«) Dr. Korošec nadaljuje: »Hotel bi slišati, kaj vi mislite o tem, ker te prilike še nismo imeli. Končno je jasno, da vodijo tendence vsakega centralizma do absolutizma, da pa noben centralizem ne vodi do demokratizma. Centralizem ruši demokratizem povsod, kjer ga najde. Zato vidite, da ta centralizem ne trpi tistih organizacij, katerih on ne upravlja, marveč samo take, ki jih ima takoj lahko pod svojim nadzorstvom. Centralizem namreč nima zaupanja v nikogar, vidi samo sebe. Centralizem duši celo tiste organizacije, ki jih sam ustvarja, kakor je to nekdanji delal Hronos.

Ne samo to, on ruši organizacije, ki jih je demokracija že poprej ustvarila in ki še obstojajo. Pri občinah imamo vsak dan manj avtonomije. Vsak dan je manj tistih občin, ki živijo svojo avtonomijo. Opozorjam na Ljubljano! Tamkaj že dve leti nimamo avtonomije. Ker živimo v dobi varčevanja, imamo ne čnega, ampak tri komisarje. Pa tudi v parlamentu bomo občutili ta parlamentarizem, raditega je naš parlament, kakor tudi drugi parlamenti v sedanjem času v krizi. V parlamentarni monarhiji bi moral biti parlamentarizem močan, naš parlamentarizem pa je slab. Vlada je gospodar parlamenta. Parlament je samo štafaža, po katerem se more priti do oblasti. Radi tega imamo vlado, imamo tudi parlament. V njem pa se ne more govoriti, kakor se želi; imamo lep zgled v finančnem odboru. Govore samo ministri, drugi jih pa poslušajo. Raditega ste nezadovoljni tudi vi. Radič to kritizira po celi Dalmaciji. Mi kritiziramo tukaj na seji, vi pa sedite v svojem klubu. Ker ni več parlamentarizma, demokratskega foruma, kjer bi mogel priti vsak narodni zastopnik in povedati kar želi, zato bi bilo potrebno, da se vsi skupaj razgovarjamo, da najdemo rezultanto, kajti absolutizem je tu. Ta absolutizem izvaja vlada. Vlada je vse, parlament pa nič. (Odobranje in ploskanje.)

Kar mi govorimo, to ni potrebno, to ni nič. Večina ministrov ni tu in se niti ne ozira na to, kar poslanci govorijo v parlamentu. Tako tudi v večini. Vi lahko govorite, kakor hočete, vendar bo ravno tako, kakor vlada hoče. Pa boste par dni nezadovoljni, potem pa bo spet vse po starem. (Poslanec dr. Hohnjec: »Vlada je suverena, ne pa ljudstvo!« Nemir, prepri, protesti. Predsednik zvoni.)

Zunanja politika.

Kar se tiče zunanje politike Vas vprašam: Kaj ve naš parlament o zunanji politiki. Mi se sedaj očividno približujemo Bolgariji in se oddaljujemo od Grčije, pa tudi o tem nič ne vemo. Morda gre za višje nacionalne ozire, mi se veselimo, da se približavamo Bolgarom. Nihče od nas ne ve za gotovo, kako je v politiki in ali je politika, ki jo vodi Ninčić, nacionalna, ali je mogoče — te verzije se čujejo in niso izumrle — ta politika tista, ki jo vodi Emandi. Tudi o tem govori. Pravite, da je ob novem letu obstojala in da še obstoja neka nevarnost nekeke italijanske invazije. Ako smo zastopniki ljudstva, potem mora biti kot drug forum, pod katerim bi lahko bili kot drug forum, pred katerim bi lahko kmetijsko Vosa Jovanović: »Predložite

interpelacijo!« Nemiri in protesti z leve. Medklic: »Poln koš je interpelacij, nanje pa ne dajete odgovora!«

Istotako ne vemo, ali je res ali se hoče s tem samo maskirati nove napade na žepne naših davkoplačevalcev, kajti pri nas je tudi to mogoče.

Kakor je znano, se sedaj pripravlja konferenca za razorožitev. Pa kakor da se to nas nič ne tiče, ker mi nimamo foruma, pred katerim bi zunanji minister mogel dati pojasnila o tem vitalnem vprašanju, ničesar ne vemo. Vse to je dokaz, da se naš parlamentarizem nahaja v krizi. On ni zdrav, ampak bolan. Radi socialne zakonodaje smo doživeli veliko blamažo, da je moral v državo dopotovati Albert Thomas, da napove koliko zakonov je bilo sprejetih v Ženevi, vi pa jih še vedno niste sankcionirali, morate jih vzakoni. Pripravljajo se v Ženevi internacionalni zakoni za kmetijske delavce. Zakon se bo poslal parlamentom celega sveta in tudi našemu. Mi poslanci za to nič ne vemo, vlada nas noče niti obvestiti niti opozoriti; niti v parlamentu, niti v katerem odboru ne govori o tem. Ali bi sploh kdo mogel dati direktive v tako važnem vprašanju.

Centralizem je temeljna napaka

Gospodje! Naš parlamentarizem je bolan. Da ne more ozdraviti, je kriv centralizem, on nam uničuje državo in njene narode. Ta centralizem je treba razrušiti, treba je dati narodom široko samoupravo. Centralizem, to je temeljna napaka. Naše prepričanje je, da je

treba to temeljno napako popraviti; to pa je po našem mišljenju v bodoče kardinalno vprašanje politike. To je kardinalno vprašanje naše notranje politike in se mora razčistiti in se bo razčistilo. Vprašanje je le, ali ga bomo razčistili z mirnim, prijateljskim, medsebojnim zaupnim in dobrohotnim razpravljanjem ali pa ga bomo razčistili v dobi nemirov in neredov, kar bo na škodo eni in drugi strani. Mi hočemo, da dobimo to dobo miru in sloge, mi smo za to, da gremo na revizijo ustave in da damo slovenskemu in hrvaškemu narodu to kar ona dva zahtevata. (Ploskanje in odobravanje.)

Takoj po govoru dr. Antona Korošca je prošil za besedo minister za javna dela Nikola Uzunović. V dolgih izjavah je odgovarjal dr. Korošču. S temi izjavami je polemiziral na znan način. Predvsem je izrazil svoje začudenje nad tem, da je govoril dr. Korošec. Nato pa je v kopici fraz izustil tudi to, da je nekdanji hotel Jugoslovanski klub za vsako ceno v vlado. Uzunović je s tem hotel izzvati odgovor na znano akcijo Ljube Jovanovića za sporazum. Jasno je, da je Nikola Uzunović tukaj izustil popolnoma neresnično dejstvo, kajti obstojajo važni dokumenti, ki dokazujejo, da Uzunović ni govoril prav in le iz lojalnosti druge strani ni dobil že takoj zaslužnega odgovora na take deplasirane trditve.

Po njegovem govoru je bila seja preključena. Prihodnja se vrši jutri. Nadaljuje se generalna debata.

Mogočen vtis dr. Koroščevega govora v Belgradu.

Belgrad, 8. febr. (Izv.) Ni nobenega dvoma, da je naredil govor dr. Korošca globok vtis v vseh parlamentarnih krogih in v vsej javnosti. Deloval je sicer različno na razne struje v parlamentu, vendar je bil odmev tega govora večji in silnejši, kakor vseh dosedanjih govorov v proračunski razpravi. O njem razpravljajo danes povsod v Belgradu in na podlagi precej obširnih poročil tukajšnjih časopisov močno razmišljajo o tendencah in namerah, ki jih je imel dr. Korošec s svojimi izjavami. Seveda je zanimanje največje med politiki. Mnogi izmed njih so danes tekom dneva obiskali dr. Korošca, mu častitali in ga obenem prosili za nekaka pojasnila, dasi so bila njegova izvajanja dovolj jasna, zlasti v onem delu, kjer je govoril o zahtevah slovenskega naroda. Kakor rečeno, so vtisi zelo različni, kar je tudi razumljivo pri današnji zamotanosti in megljenosti položaja, ko ima vsaka parlamentarna skupina svoj pogled glede rešitve krize in zasleduje svoje tendence.

Radikali so sprejeli govor z voliko pozornostjo in so o njem že govorili na svoji klubski seji. Med drugim je Ljuba Jovanović popravil nekatere trditve, ki jih je postavil v svojem govoru na Koroščeva izvajanja minister Uzunović. Predvsem je kot pogrešno popravil Uzunovićevo trditev, tičejo se znane akcije za kabinet Lj. Jovanović-dr. Korošec. Zavrnil je trditev, da je takrat Jugoslovanski klub hotel priti na vsak način v vlado. Sicer pa so radikali govorili jako previdno in so tudi molčali o vsej tozadevni debati v klubu.

Zelo po nepotrebnem pa so se razburili Davidovičevi demokrati, o katerih so poslednje dni trdili, da se vsaj en njihov del pripravlja na pogajanja s Pašičem in da se ponujajo nekateri poslanci vladi. Davidovičeve demokrate je najbolj zadela ugotovitev, da opozicija hipno nima nobene posebne organizacije, kakor jo je imela n. pr. takrat, ko je obstojal blok do znane izjave Pavla Radića 26. marca. Mislijo, da ta ugotovitev slabi moč opozicije. Ta njihova bojazen je tembolj nepotrebna, ker se je večina tega kluba prav malo zanimala za odločno borbo Jugoslovanskega kluba v proračunski razpravi v finančnem odboru in se sploh kaže velika nedi-

scipliniranost v njihovih vrstah. Celotno Ljuba Davidović se je dal uplivati, kar sledi iz izjave, ki jo je podal vašemu dopisniku.

V razgovoru z vašim dopisnikom o posameznih važnih ugotovitvah dr. Koroščevih je namreč Ljuba Davidović med drugim izjavil, da je g. dr. Korošec s svojim govorom dovedel demokrate v jako neugoden položaj, ker je naglasil dejstvo, katero je bilo sicer znano v opoziciji, za katero pa vlada ni vedela, da opozicijski blok več ne obstoja. On misli, da je šel dr. Korošec s tem predaleč, češ, da je jasno pokazal dejstvo, da ima njegova stranka svobodne roke. S tem pa je poslabšal položaj opozicije. Ljuba Davidović je naglasil, da je on vedno dosedaj zastopal koristi vseh prijateljskih strank in pri vsaki akciji vedno mislil, da gre lahko v vlado le v sporazumu z vsemi ostalimi skupinami in če je mogoče, da gredo sploh vse skupine opozicijskega bloka skupaj, tako da s obobenem vse zastopane na vseh situacijah na istih položajih. Kar se tiče federacije pa pravi Davidović, da je federacija tak temelj, o katerem ni mogoče govoriti brez skrajnih posledic. Ako se organiziramo na federalističnem temelju, potem nastanejo tri države. »Jaz navadno nikdar in nikomur ne vpadam v besede. Če sem danes to storil, pomeni to, da sem imel tehten razlog. Dr. Korošec je naglasil, da je njegov program široka samouprava in zato mislim, da z g. dr. Koroščem še vedno lahko sodelujemo in se še vedno lahko pogajamo. Samo to bi hotel, da bodo ta pogajanja vedno postavljena na stvarni temelj.«

Ne glede na mnoge druge komentarje je treba pibiti dejstvo, da je soglasna sodba, da so bile izjave dr. Korošca jasne in odločne in da so bile baš radi tega v sedanjem položaju na mestu in potrebne in da so baš radi tega napravile tako odločen in globok vtis.

Za presojo o tem, kakšno važnost so splošno polagali na izvajanja dr. Korošca, moramo zabeležiti še dejstvo, da je dobil steno-grafski oddelek narodne skupščine takoj po govoru dr. Koroščevem nalog, da pošlje takoj originalen stenogram govora na dvor, kar se je seveda tudi zgodilo.

Vlada v krizi.

Belgrad, 8. febr. (Izv.) Tekom včerajšnje in današnjega dneva je kriza vlade dosegla svoj višek tako, da so splošno in z vso gotovostjo trdili, da pada Pašič še tekom današnjega popoldneva ostavko. Nekateri so tudi že mislili, da je bila ostavka že podana, vendar ta vest še ni potrjena. V političnih krogih mislijo, da Pašič ni podal ostavke pred vsem radi pojutrišnje konference Male antante v Temešvaru. Bilo bi nekoliko neugodno, ako bi našo državo na tej konferenci, dasi bo trajala samo en dan, zastopal mini-

ster, ki je v ostavki. Tudi mislijo, da je potrebno, da pride preje v Belgrad Stjepan Radić in da potrebna pojasnila. Vsekakor je napetost med radikali izredna. Govori in včerajšnje izjave Stjepana Radića v Hercegovini, so ogorčenost proti njemu še povečali. Njegovi napadi na posamezne člane vlade so napravili najslabši vtis in splošno menijo, da je nemogoče, da na ta način govori aktivni minister o svojem tovarišu-ministru. Zato je gotovo, da bodo radikali vso odgovornost zvrnili na Radića.

AVDIENCA DR. NINČIČA.

Belgrad, 8. febr. (Izv.) Danes je bil sprejet v avdienci zunanji minister dr. Ninčić. Teje avdienci se daje poseben značaj, vendar se zdi, da je bila predvsem posvečena konferenci Male antante v Temešvaru, na katero potuje dr. Ninčić jutri zjutraj ob 9. uri.

STOJADINOVICEVO POTOVANJE.

Belgrad, 8. febr. (Izv.) Iz Washingtona poročajo, da bo finančni minister Stojadinović prispel čez 10 do 14 dni v Belgrad in da bo toraj svoje bivanje v Ameriki skrajšal. Na potu se bo najbrže ustavil za en ali dva dni v Lon-

donu, da stopi z angleško vlado v stik glede dolgov, ki jih imamo na Angleškem.

PREDRAGA ŠVICA.

London, 8. febr. (Izv.) Iz Ženeve poročajo, da vlada v krogih Društva narodov precejšnje gibanje za to, da bi se sedež vsled dragega bivanja v Švici prenesel drugam. Tudi razorožitvena konferenca naj bi se vršila v kakem francoskem mestu. Mogoče je, da se bo vršila razorožitvena konferenca v Aix-les-Bains ali pa v Bruslju.

(Ostala telefonska poročila na 6. strani.)

Dnevne novice

Izid volitev v Delavsko zbornico.

Včeraj je bil ugotovljen končen izid prve volivne borbe v najvažnejšo delavsko institucijo. Dolej so tamkaj neomejeno gospodarili od samostojnih demokratov imenovani socialni demokrati. Raumljivo je, da so se tresli za to svojo trdnjavo in da so zategadelj storili vse, da se ubranijo. Izdelali so volivni red, ki jim daje v roke ves volivni ustroj, zlorabili moč, ki jo imajo v rokah po svojem uradništvu ter dali navodila za volivno sleparstvo na debelo in za teroriziranje delavstva. Tako so upali obdržati neomejeno oblast nad Delavsko zbornico. Zlasti so se bali krščansko-socialnega delavstva in so proti temu nperili vso silo boja. Njihovo glasilo »Delavska politika« je vse dni volivne borbe bruhala ogenj in žveplo na »klerikalno« in s tem na krščansko delavstvo. Ničesar ni vedela povedati, da bi držalo, hotela pa razvneti v svojih zaupnikih strast proti katoličanstvu do tolike mere, da so se spustili na najbolj opolzka pota izsiljevanja in goljufij.

Na ta način se jim je posrečilo dobiti relativno večino. Absolutne, o kateri so neprestano govorili in psali, niso mogli z vsemi sredstvi, ki so jim bila na razpolago, izsiliti.

Tudi Žerjavovi demokrati so hoteli pokazati, da imajo med delavstvom nekaj zaslobe. Ni jim šlo za delavstvo, ampak za to, da pokanjejo svetu, da imajo nekaj moči nad delavstvom, ki se jim ne more braniti. Glasovi, ki so jih dobili so glasovi onega delavstva, ki je najbolj ustrahovano in najbolj odvisno. Skoro odveč bi bilo pnavljati, da Jelenčevo delavstvo, da Rusovo v Laš'em potoku itd. ni videlo kuverte in glasovnice drugače kot pri izplačilu, kjer je vedelo, da pomeni podpis — kruh. To je demokratem samostojnih demokratov, zato so tudi njih glasovi toliko vredni kot je vredna politična morala tistih, ki obožujejo silo in deklarirajo obenem o svobodi. Da so se nanje obesili redki narodni socialisti, je le dokaz, da so ti poslednji dejansko že končali svoje neslavno življenje četudi njih list »Nova Pravda« zadnje čase pod vplivom samostojnih demokratov hudo pika na »klerikalnega zmajca«.

Da nam radičevcev, bivših samostojnih kmetov, nekdanjih republikancev in kar so že imeli lepih neslovov, ni treba preveč omenjati so samj poskrbeli s tem, da si niso izvojevali, kljub temu da so se zanašali na nekatere lesne trgovce in žagarje — torej na delavce — nobeneza mandata.

Ves potek volivnega boja je jasno pokazal, da bi volitve, če bi se vršile svobodno in tajno, po modernem volivnem redu, odločile v korist krščanskega delavstva. Krščansko delavstvo bi z lahko dobilo pri poštenih volitvah absolutno večino. Naša skrb bo, da do tega pride čimprej.

Protj volitvam v Delavsko zbornico vložil Jugoslovanska strokovna zveza pritožbo, v kateri dokaže kako so vodili gospodje sodrugi volitve.

V naslednjem približno točne številke o izidu v litve:

- Voljnih upravičencev je bilo . . . 75.106
- Dostavljenih glasovalnih kuvert je bilo 64.556
- Glasovalo je skupaj 56681
- Od teh za listo, katere nositelj je bil Terseglav (kršč.-socialno delavstvo) . . . 15017
- Svetek (soc. demokratje in komunisti) 29344
- Juvan (sam. demokratje in nar. soc.) . . . 8359
- Pevec (Bernotovi soc. demokratje) . . . 2495
- Debeljak (bivši republikanec-radičevce) 1020
- Neveljavnih 446
- Mandatov odpade na prvo listo 14, drugo 27, tretjo 7, četrto 2, na peto 0.

Tako je razdeljenih 50 mandatov delavske skupne. V skupini zasebnih nameščencev je bil sklenjen kompromis. Po tem kompromisu dobe krščanski socialisti 3 mandate, socialni demokratje 2, bančna skupina 1 in skupina, ki jo vodijo samostojni demokratje 4. Vseh naših somišljenikov je v Delavsko zbornico izvoljenih skupaj torej 17.

★ **Apostolski nuncij v Mostarju.** Te dni se je mudil v Mostarju kot gost škofa fra Alojzija Mišića apostolski nuncij msgr. Pellegrinetti.

★ **Fond za zgradbo malih stanovanj.** Minister za socialno politiko Simonović je podpisal odlok o izpremembi čl. 76. v pravilniku stanovanjskega zakona. Glasom odloka se bodo stekali pristojbinski dohodki, v kolikor bodo ostali po izplačilu sodnega osebja, v fond za zgradbo malih stanovanj. — Malo kasno smo prišli na to!

★ **Veliki župani za nedeljsko delo.** Centralna uprava »Saveza privatnih namještenika Jugoslavije« v Zagrebu je prejela iz Siska telefonsko vest, da je dovolil zagrebški veliki župan, da so v Sisku lahko trgovine ob nedeljah odpre dve uri dopoldne. »Savez privatnih namještenika Jugoslavije« smatra to rešitev velikega župana za protizakonito, ker sme taka dovoljenja izdajati samo ministrstvo trgovine in industrije v sporazumu z ministrstvom socialne politike s posebno odredbo v smislu § 14. zakona o zaščiti delavcev, kar je medtem konstatiral sam zagrebški veliki župan v svoji objavi z dne 21. decembra 1925, št. 94.414. Ker je slično dovoljenje izdal tudi karlovski veliki župan, prav ni izdana toredna odredba od ministrstva trgovine in industrije, »Savez privatnih namještenika Jugoslavije« to kot sabotažo zakona o zaščiti delavstva in pripravlja zato v vseh mestih naše države protestne shode.

★ **Ministrstvo prosvete** je odločilo z O. N. br. 65.899 dne 15. jan. 1926, da zadostuje v dosego III. uradniške kategorije izpričevalo trirazredne meščanske in osemrazredne osnovne šole, izdano do 31. oktobra 1925.

Veliki župan: Dr. Baltič.

★ **Iz šolske službe.** Za učitelja na Sladki gori je imenovan Alojzij Pucelj, učitelj v Juljski Benečiji. — Ministrstvo za trgovino in promet je sprejelo ostavko, ki jo je podal na državno službo Mirko Rupel.

★ **Smrtna kosa.** V Gotni vasi je umrla 6. t. m. Marija Avsec, roj. Turk, mati gospoda župnika Fr. Avseca v Lescah. Dosegla je visoko starost 85 let.

★ **Brezplačno dobiš tri srečke,** ako naročiš deset srečk bogate loterije »Kat. prosvetnega društva« v Sv. Petru pod Sv. gorami, katera vsebuje 250 krasnih dobitkov v vrednosti 50.000 dinarjev. Srečke se prodajajo samo po 5 Din. Naročiš jih lahko tudi potom dopisnice od »Loterijskega odbora« v Sv. Petru pod Sv. gorami, ki priloži srečkam položnico za plačilo. Ne zamudiš ugodne prilike!

★ **Novo vrste strokovnih šol.** Iz Belgrada poročajo, da pripravljajo v prosvetnem ministrstvu amandman o kreditih za celo vrsto strokovnih šol, ki ne bodo podrejene trgovinskemu ministrstvu, marveč prosvetnemu. Te šole se otvorijo takoj po izglasovanju novega proračuna. Tvorile bodo sestavni del ljudskih šol, a bodo čisto gospodarskega značaja. Po krajevnih potrebah bodo te šole kmetijske, logarske itd.; v primorskih in pasivnih krajih pa zidarske, tesarske in podobne.

★ **Strokovne šole.** Minister za trgovino dr. Ivan Krajač, pod čegar pristojnost spadajo sedaj strokovne šole, odpošlje posebne nadzornike, da v najkrajšem času pregledajo vse strokovne šole v državi in nato poročajo o potrebah in odstopih podajo predloge o potrebnih reformah.

★ **Srebrno poroko** je obhajal 7. februarja g. baron Baillou, graščak na Druči pri Begunjah, in soproga. Sorodniki in znanci so prišli jubilatoma častitlat od blizu in daleč, celo iz Češke. Čeprav ni bilo v cerkvi nikakega poročne obreda, so vendar fantje pošteno zašrangali goste, ki so se peljali po sv. maši domov. Gospod baron je znan kot pravičen mož, dober sosed, ki raje trpi krivico kot bi jo delal. Zato naj še dolgo živi!

★ **Modna priloga »Mladike«.** Kroji za pomlad 1926. Letošnja krojna pola »Mladike« je iz znamenite založbe »Ullstein«, ki slovi po vsem modnem svetu Tu najdeš kroje in navodila za praktično uporabo in se natančno

seznanis s prirojavanjem in živanjem ter dobiš kroje za perilo, otroške obleke, obleke za gospe in domače, preproste obleke. Tudi ročnih del izbrane vrste je obilo na tej krojni poli z natančnimi podatki za izvrševanje. Prepričani smo, da bo ves naš ženski svet prav z veseljem segel po krojni poli »Mladike« in jo priporočil drugim, ki je še nimajo in se okoristil z njo za dom in lastno osebo. *Stane le 4 dinarje* in je ta cena tako malenkostna, da si izlahka nabaviš to krojno polo. Pomisliti moraš, da ni kar tako, če pravimo: »Obleka naredi človeka.« Precej resnice je v tem stavku, posebno še, če preudarimo okusno sestavo cbluk in barv blaga. Svet nas pač ceni, kakršne nas vidi na cesti, saj se malokdaj posreči, da bi nas kdo spoznal tudi po notranje. Zato pazimo prav tako na svojo zunanjo osebo, kakor na notranjo. Isto velja o notranjosti naših domov, o ročnih delih, prtih, prtčih, blazinah in vezeninah. Vsaka neokusna šara odbija človeka in pove, kakšna duša je v tem domu. Duša vsakega doma pa je ženska.

★ **Umrli** je dne 5. februarja Franc Petan, trgovec in bivši župan v Sromljah pri Brezicah.

★ **Nesreča.** Posestniku Mihaleku v Skalah se je pred kratkim ponoči zgodila tale nesreča. Dve telici sta se bodli. Pri tem je ena vtaknila glavo v verigo druge in zjutraj so našli obe mrtvi.

★ **Tatvina.** Iz Skal pri Velenju nam poročajo: Pri nas smo imeli na Svečnico tatove. Obiskali so med prvim opravičilo malo trgovino v St. Bricu in so odnesli trgovki, ko je ni bilo doma 36 tisoč kron gotovine. Prejšnji večer jih je pripravila, da bi šla popoldne plačat dolg.

★ **Vodna pot Zagreb-Belgrad-Niš.** V generalnem ravnateljstvu za vode v Belgradu izdelujejo načrt za vodno pot med Zagrebom, Belgradom, Smederevom in Nišem. Vode se uravnajo tako, da bodo plovne za največje rečne ladje.

★ **Orjunaša napadla časnika.** Dva doslej neznana orjunaša sta v pozni nočni uri v kavarni »Gundulić« v Zagrebu napadla odgovornega urednika »Novosti« Alda Mandla in ravnatelja agencije »Avala«, Milovana Pulanića. Pulanić je dobil na glavo močan udarec z boksaljem; ob tej priliki mu je zmanjkala iz žepa tudi denarnica s 700 Din. Policija je uvedla preiskavo.

★ **Čiščenje v zagrebških kavarnah.** V Zagrebu so zaprli neko kavarno v bližini Jelačićevega trga zaradi tajne prostitucije. Blagajničarka je po gospodarjevem nalogu mamila goste, da so trošili denar. Policija namerava zapreti še druge javne lokale, po katerih je zelo razpašena tajna prostitucija.

★ **»Čajanka«** čajne mešanice so najcenejše in najizdatnejše. Zahtevajte jih povsod. Posebno priporočamo št. 2 in 3.

Lubezen gre skozi želodec

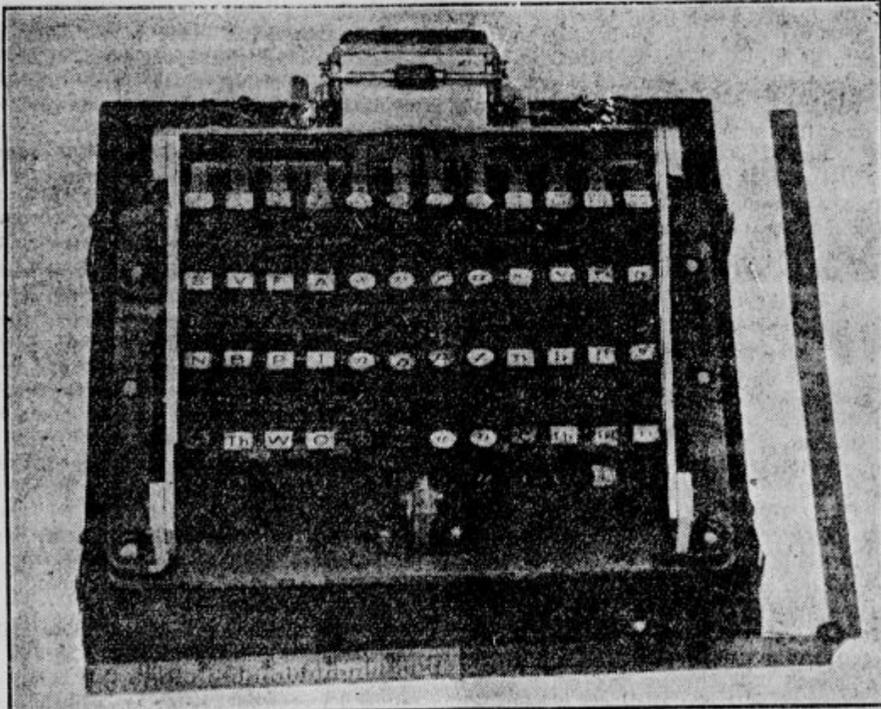
zato pazite gospodinje, da kuhate le v posodi, kupljeni pri tvrdki

STANKO FLORJANCIĆ

trgovina z železino
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA STEV. 35.

Ljubljana

○ **Nagajivost občinstva.** V mestni ljudski kopeli se ponovno dogajajo slučajji, da obiskovalci kličejo kopeljska in se pritožujejo, da dobivajo mrzlo mesto vroče vode. Kakor hitro pa pride kopeljski, se prepriča, da je navedba izmišljena. S takimi nagajivostmi se osebje mestne ljudske kopeli samo muči in poleg tega trpe ostali dostojni obiskovalci, ker se jim ne more primerno postreči, s tem, da uslužbenstvu jemlje čas s takimi neumnimi šalami. Poleg tega se dogajajo slučajji, da obiskovalci strojne naprave poškodujejo. Tako so n. pr. pretekli petek pri dveh mešalnih baterijah odlomili pretikala, ki kažeta mrzlo oziroma toplo

Najnovejši izum znači pač stroj za stenografiranje. Izumil ga je Anglež Ebenezer Howard. Prednost tega stroja je, da se na njem veliko hitreje stenografira nego z roko, in drugič pa je mogoče na njem stenografirati v vseh jezikih. Treba je le navodila, ki je pa kralko in enostavno.

Leonid Andrejev:

Smeh „Kraljice noči“.

Ob pol sedmih sem trdno prepričan, da pride. Razposajeno vesel sem bil. Moj plašč, zapet samo za vrhni gumb, je valovil široko v ostrem vetru, ne da bi pri tem čutil kaj mraza. Z visoko dvignjeno glavo, študenovsko čepico na tilniku, sem gledal na moške prezirljivo, na ženske izzivajoče. Sicer sem ljubil eno že štiri dni, toda s tako mladim, bogatim srcem, da me tudi druge niso pustle ravno-dušnega. Moji koraki so bili nagli, drzni, letiči. Ura je kazala četrt pred sedmo — zapel sem še drugi gumb plašča. Še sem marljivo gledal po ženskah, vendar ne več z nežnim izzivanjem, temveč z jezo. Saj sem iskal samo eno žensko, druge naj gredo k vrgu! Pet minut pred sedmo mi je postalo vroče. Dve minuti pred sedmo mraz. Točno ob sedmih sedmih sem bil uverjen, da je ne bo. Ob pol devetih sem bil najnesrečneje bitje na svetu. Vsi gumti mojega plašča so bili zapeti, ovrtniki privdignjeni, čepica potisnjena na plavkasti nos, medtem ko so zobje nalahko šklepetali.

Po držji in drsajoči hoji bi me lahko smatrali za precej krepkega starčka, ki se pravkar vrača od obiska v dom za starce.

In vse to je zakrivila ona! O vr... — ne, mogoče ni smela ven, mogoče je bolna, ali — mrtva. Mrtva! — in jaz še preklinjam!...

»Evgenija Nikolajevna bo tudi tam! mi

reče študent prijatelj, ne da bi si pri tem kaj mislil. Saj ni mogel vedeti, da čakam nanjo od sedmih do devetih! »Tako, tako,« mrmram zamišljeno, a v moji notranjosti se glasi: »O, vr...!«

»Signori,« zakličem vedro tovarišem, ki me čakajo v mojem stanovanju, »danes je pustna noč, vse se zabava, tudi mi se hočemo.« »Kje neki kako neki!« vprašuje eden resno, drugi želno.

»Pre blečemo se in popeljemo od ene večerne družbe do druge« odločim. Brezčutni, topi ljudje postanejo razgrani. Skačejo, kriče, pojo. Zahvaljujemo se mi in preštevaajo svoj denar.

Čez pol ure smo vsi samotni dijaki, ki smo se dol očasili, skupaj. Komaj nas je deset, se odpeljemo k brivcu, pri katerem se dobe tudi maske in mu napolnimo brivnico z mrazom, mladostjo in smehom.

Jaz želim nekaj mračnega, lepega, nežno žalost predstavljaljočega in zato poprosim za španski viteški kostim. Toda moral je biti last zelo dolgega plemiča, plašč se me ovija, da skoro ni videti iz njega. Neprijetno mi je v njem, kakor v mogočini, prazni dvorani.

»Zelite mogoče Klovna?« me vprašajo, medtem ko odlagam prvo oblečilo in prosim kaj drugega.

»Klovna« zakličem zaničljivo.

»No, ali pa bandita? Klobuk in bodalo sta tudi tu.« Bodalo — to se prilaga mojemu razpoloženju! Vendar bandit, čigar obleko mi ponujajo, je bil gotovo komaj napol dorasel

deček. Klobuk še pokriva moj tilnik, toda iz baržunastih hlač me morajo izvleči kakor iz mišnice.

»Požuri se, pozno postaja!« mi kličejo že napravljeni tovariši. Ne preostaje mi več drugo, kakor kostim odličnega Kitajca. »Sem s Kitajcem!« zakličem stezajoč roko. Vrag vedi kakšna stvar je to! Ne da bi govoril o neumnih čevljih z visečimi glavnimi deli, ki so mi vrhuteg še pretesni, molčim tudi o rožnatih cunjah, ki pokrivajo mojo glavo in so pritrjene z nitmi za ušesa, tako da sličim netopirju. Kaj šele maska! Brez bistvenega izraza je, oči, nos, usta, vse je pravilno, vendar ji manjka človeški obraz. Niti v grobu ne more biti človek tak. Ne žalosti, ne veselja, ne začudenja ni v njenem izrazu — ker ga sploh nima. Če koga mirno in naravnost gleda, izzove neodoljiv smeh. Moji prijatelji se valjajo od veselja po zofi, padajo s stolov in tolčejo iz prešernosti z rokami okrog sebe. Tuleč ponavljajo: »To bo najbolj smešna maska! Kakor nihče izmed nas, je tudi ti ne smeš odvezeti!« Dali smo si besedo na to. Jokal bi, toda ko se ozrem v zrcalo, se moram sam glasno zasmejati.

V resnici je naoriginalnejša maska! V gruščah leta za menoj, me obračajo, sujejo, ščipljejo in dražijo. In ko se ves divji obrnem, se dvigne frenetičen krahot.

Povsod me obkrožajo. Vlačijo me sem in tja, ne morem se rešiti te divje veselosti. Mene samega pograbi za sekunde in tudi jaz kričim diešem in svet dieše nred moimi očmi, kot bi

bil pijan — in kako daleč sem pod to masko od sveta, kako samotni, kako zapuščen!

Slednjič pridem do miru. Z besnostjo, grozo in jezo in vendar tudi z nežnostjo zagledam njo, jo in rečem: »Jaz sem.«

Njene goste trepalnice se dvignejo in poln začudenja me zadene cel sveženj njenih pogledov. Srebrnozvonček, radosten smeh je njen odgovor.

»Da, jaz sem, resnično jaz!« potrjujem. Zakaj ste me pustili danes zaman čakati?« Smeje se in smeje veselo dalje. Kako trpim! Srce me boli, roteč jo, zahtevam odgovora. Toda ona se smeje. Blesk njenih oči ugasne in njen smeh postaja vedno bolj doneč. Deluje name kot sonce, kot neumljeno trdo in žgoče sonce. Slednjič izpregovori: »Torej ste resnično Vi? Kako blazno smešni ste!«

Glava rame mi klonejo in vsa moja postava izraža obup. Medtem ko s pojemajočim smehom ogleduje dvojice, ki razigrane skakljajo mimo, rečem: »Sramujte se, da se tako smejite! Ne čutite, da se skriva pod mojo smešno masko žalosten obraz? Saj sem za to masko zagrabil le da Vas vidim. Upanje na ljubezen, ki ste mi ga dala, ste mi naglo spet ukradli. Zakaj niste prišli?«

Pripravljena da hitro nekaj odgovori z nasmeškom na ustnicah, se nagne k meni in — spet jo premaga silen smeh. Skoro jokaje pokrije obraz z dišečim robcem in vsa zasopla spravi iz sebe besede: »Poglejte se vendar tam v zrcalu... o kako ste neizreklivo smešni!«

vodo. — Mestni magistrat opozarja tem potom občinstvo, da se dostojno vede v ljudski kopeli, ker ima sicer kopaljski nalogo, da v bodoče vsakemu obiskovalcu odreče vstop v kopal in zabrani izdajo vstopnice.

○ Angleži so narod, ki visoko ceni pomen pametne telesne zgoje. Zato so tudi duševno tako jaki in močni. Slovenci smo majhen narod, zato moramo toliko bolj gledati na to, da smo fizično jaki in krepki. Orlovski stadion, ki se gradi v Ljubljani, bo visoko dvignil v Slovincih zavest, da naj bo zdrava duša v zdravem telesu. Kupi srečko Orlovskega stadiona ter dokaži s tem, da ti je veliko mar za fizično zdravje našega naroda.

○ Rokodelski dom, Komenskega ulica 12, sprejema abonente na brezalkoholno hrano. Cene jako nizke, izprememba velika, kuhinja domača. Na razpolago je tudi kegljišče, zlasti podnevi.

○ Čiščenje državnih poslopj. Tako počasi, a za gotovo, bodo tudi v Ljubljani dobila državna poslopja od znotraj in zunaj nekam bolj sveže lice. Notranjost eraričnih zgradb je zadnja leta bila v starih poslopjih skrajno zanemarjena in nemikavna. Razhojena tla dolgih, zaprašenih hodnikov, zbite in oguljene stopnice, zaduhle in zakajene sobe — vse to je moralo vplivati na naše uradnike naravnost porazno. In kaj so si morale misliti stranke o naših uradih in kaj tuji? To so poglavja zase. Danes se v tem oziru pri nas stalno zboljšuje. Ze zadnjič smo omenili o renoviranju poslopja glavnega kolodvora. Danes moramo z veseljem omeniti, da se je zganila delegacija ministrstva financ, ki je poskrbela, da se je ujeno staro poslopje na Krekovem trgu tudi na znotraj temeljito osnažilo in očistilo. Prebelili in preslikali so stopnišča in hodnike. Preslikali so sobe in temeljito osnažili slaba in vijugasta tla. Prej celo poslopje mračno in puho, te sedaj sprejme domače. Gotovo je uradništvo hvaležno, da se jim že itak puste in zaduhle pisarne vsaj nekoliko napravijo udobnejše. — Upamo, da bo z novim proračunskim letom lažje skrbeti za snaženje državnih zgradb, ker bo imel vsak revir zase poseben kredit za vzdrževanje zgradb in ne kakor je bilo to dosedaj centralizirano pri gradbenih ravnateljstvih za vsa državna poslopja skupaj.

○ Prodaja čevljev po ameriksanskem sistemu. Velike ameriksanske tvornice nudijo svojim odjemalcem potom lastnih prodajalen dvakrat v letu, to je v mesecu februarju in v jeseni, izredno priliko, da si občinstvo nabavi čevlje po nižini ceni. Temu zgledu sledi naša tovarna Peter Kozina & Co., Tržič, da od 1. februarja prodaja veliko množino vsakovrstnih čevljev po znatno nižini ceni. Cenj občinstvo naj se o tem prepriča v izložbah na Aleksandrovi cesti in Bregu 20

Maribor

□ Nadaljevanje predavanj v politični šoli se začne z četrtkom 11. t. m. ob 8 zvečer na Koroški cesti šte. 1. Predava g. poslanec Pušenkaj o proračunu in državnem gospodarstvu, in sicer v četrtek I. del, v ponedeljek 15. t. m. pa II. del. Vsi somišljeniki iskreno vabljeni.

□ Ljudski oder je z nedeljsko predstavo >V Ljubljano go dajmo< zopet napolnil dvorano Zadrugo-gospodarske banke in dobil ponovno priznanje, da je potreben.

□ Misijonsko predavanje pri >Ženski zvezi< se je vršilo preteklo nedeljo v dvorani združne gospodarske banke, ob naravnost imponantni udeležbi sijajno organiziranih članic. Predaval je tudi tu g. podravnatelj Krošl o misijonskem vprašanju. Zborovanje je pokazalo, kako se zlasti ženski svet zanj zanima. Sklenilo se je, da se v okrilju ženske zveze ustanovi odsek za širjenje vere, ki bo

Z namršeni obrvmi, zobmi od bolečine stisnjenimi in z obrazom, iz katerega je izginila slednja kaplja krvi, pogledam v zrcalo. Bedasto mirna, negibna, da, nečloveška fiziognomija mi zija nasproti in — glasno se zasmejem. Še napol smejoč se in od bolesti in blazne obupnosti tresoč se, zakričim: >Ne smete se smejati!< Utihne. Šepetaje govornik o o svoji ljubezni. Še nikdar nisem tako silno ljubil, še nikdar nisem tako ganljivo slikal muk pričakovanja in nesmiselne ljubosumnosti.

Povešene vejjice obsenčujejo njeno oblede lice. Nenadoma ji zažari ogenj na nežni koži in gibko telo se nagne k meni. Oblečena je kot kraljica noči, skrivnostno oblita od črnih čipk, od draguljastih zvezd vsa bleščeca, in lepa kot pobjege sanje daljne mladosti. Solze mi zastirajo pogled in srce mi toče radosti. Vidim, kako ji zaokroža ustnice obžalujoč smehljaj in kako tresoč se dviga trepalnice. Počasi z neizrekljivim zaupanjem in boječe glavico k meni in — takega smeha svoj živ dan nisem čul!...

>Ne, ne! Resnično, ne morem si pomagati!< stoče, in spet jo popade nov val smeha. O, ko bi mi dali vsaj za trenutek drug obraz! Grizem si ustnice, solze polze čez moja pekoča lica in ona — ta blazna maska, ki ima idiotski nos, oči, ustnice, ostaja slejkoprej negibno mirna in ravnodušna. Ko že krevljam proč s svojimi pisanimi nogami, se čuje za menoj glasen smeh kakor žarki srebrnega vodopada, lomeči se ob trdi skali. Prijatelj se razprše po

dal novo pobudo. Zborovanje se je vršilo v znamenju točnosti in korporativnosti, kar sta prelepa znaka te močne in dobre organizacije.

□ >Krščanska šola< v Mariboru bo priredila prihodnje dni večji shod, predvsem za starše, na katerega še sedaj opozarjamo. Na razpolago je še precej nerazprodanih knjig, >za versko šolo<, ki se dobi pri škofijskem vodstvu krščanske šole.

□ Mariborskim planincem. Spričo naraščajočega zdravega planinskega gibanja drugod prosimo tudi občinstvo Maribora, da pristopi k našemu SPD, da dvignemo tudi v Mariboru število članstva. Aljažev klub vabi spocialno tovariše duhovnike k pristopu. Prijatelj g. Aljaža sporočamo, da so v Prosvetni zvezi njegove slike z lastnoročnim podpisom na razpolago proti mali odškodnini v prid Aljaževi kapeli v Vratih.

□ Učiteljsko zborovanje. Jutri, v sredo se vrši zborovanje učiteljstva za mesto Maribor in okolice. Na dnevnem redu je poročilo šolskega upravitelja Grčarja in učitelja Hrena o znani deklaraciji, da se iz UJU izrine vsaka politika in postane UJU strogo strokovna organizacija. Med učiteljstvom se je po zadnjem obnem zboru širilo mnenje, ki odobrava to deklaracijo. Kakor izvemo, sta tudi oba poročevalca gg. Grčar in Hren zanjo in bosta na jutrišnjem zborovanju v tem smislu nastopila. Sicer pa — počakajmo izida.

□ Zlata poroka. V frančiškanski baziliki Matere Milosti v Mariboru sta v nedeljo, dne 7. t. m. praznovala Jakob Belšak in njegova žena Ana, roj. Kranjc, zlato poroko. Jakob Belšak je bil rojen 1. jul. 1853, žena Ana pa 22. jul. 1852. Poročena sta bila na predpustno nedeljo l. 1876. pri Sv. Andražu v Halozah. Imata štiri otroke, vse preskrbljene. Sedaj bivata v Mariboru, Mlinska ulica šte. 47, pri svoji vnukinji.

□ Poroke v stolnici. Preteklo nedeljo so se poročili: g. Jožef Ajd, tovarniški delavec in gđc. Pavla Ivančič, šivilja; g. Anton Kalšek, mesar in gđc. Alojzija Koropec, natakarnica; večeraj pa sta se poročila istotam g. inž. Anton Muck, agronom v Hočah in gđc. Ivanka Pitsch, zobotehnica v Mariboru.

□ Poroke v magdalenski cerkvi. Dne 6. februarja so se poročili: g. Šalomon Jakob, delavec in gđc. Pretner Ljudmila, posestnik. hči, Studenci; g. Šveder Adolf, miz. pomočnik in gđc. Koderman Hilda, krojačica, Studenci; dne 7. februarja pa g. Herman Maren, trgovski poslovodja v Škalah in gđc. Kunigunda Gruber, trgovka istotam. Oklicev je bilo tu tudi to nedeljo lepo število, namreč 17.

□ Družabni večer vseh kaznilniških in jetniških paznikov, v soboto pri Plečniku na rotovškem trgu je bil prav prijateljski. Večera se je udeležil tudi g. državni pravdnik dr. Jančič in uradništvo kaznilnice.

□ Umrla je v nedeljo v splošni bolnici žena sodnega uradnika g. Kolarja. Bila je do zadnjega pri popolni zavesti.

□ Pogreb Alojzije Fridau, gostilničarke iz Tržaške ceste, v nedeljo, je pokazal veliko priljubljenost pokojne. Igrala je godba kat. >Omladine<. SLS je imela v njenih lokalih svoja zborovanja in njen lokal je bil agitacijski volivni lokal za peti okraj.

□ G. Vilko Hoppe nas z ozirom na notico v našem listu št. 23 od 29. januarja 1926, v kateri se je poročalo, da firma Vilko Hoppe, veletrgovina z moko in deželnimi pridelki, likvidira, opozarja, da se pri tem gre le za družabno podjetje na Meljski cesti šte. 12, ki se je že v letu 1923. opustilo, dočim gospod Vilko Hoppe kot edini lastnik od leta 1924. dalje kot zastopnik in mlinarski strokovnjak svetovnoznanih parnih mlinov A. G. v Veliki Kikindi, ki so največje mlinsko podjetje v Jugoslaviji, sklepno vodi svoje podjetje v Mariboru v Gosposki ulici šte. 38, in sicer v vedno večjem obsegu.

ulicah in bude speče z vedrimi glasovi. Gremo domov; moji sestanovalec mi de: >Imel si čudovit uspeh! Še nikoli nisem čul takega smeha... — stoj — kaj delaš? Tovariši, zblaznel je in trga obleko!... Joče...<

Pij IX. in Viktor Emanuel II.

Povodom smrti italijanske kraljice-matere Margerite, za katero je zvedela javnost šele naslednji dan, je pripovedoval visok vatikanski prelat nekemu katoliškemu poročevalcu o skrivnostni smrti kralja Viktorja Emanuela II., ki še danes ni pojasnjena.

Viktor Emanuel je bil kakor vsa savojska dinastija odnekad v dno duše veren in vdan cerkvi; dolgo ni hotel o nasilnem postopanju proti sv. Stolicu ničesar slišati. Tudi kasneje je še večkrat pokazal svoje pravo mišljenje. Ko so hoteli s pročelja kvirinala odstraniti kipe sv. Petra in Pavla ter Matere božje, je to kralj odločno odbil, da ima tudi Savojska hiša med svojimi predniki svetnike in blažene.

Tudi Pij IX. je cenil in ljubil kralja tudi še po dogodkih 1870. Znatilen za razmerje med njim in Viktorjem Emanuelom je sledeči dogodek: Novim oblastnikom Rima ni bilo dovolj, da so vzeli cerkvi Collegium Romanum, marveč so hoteli cerkev še posebej osmešiti in osramotiti s tem, da so izdali kon-

□ Gibanje državnega uradništva. Preteklo nedeljo se je vršilo v Mariboru uradniško zborovanje, katerega so se udeležili tudi delegati iz Ljubljane. Padle so precej ostre besede proti fin. delegatu dr. Šavniku in se je sprejela temu primerno ostra resolucija proti postopanju finančne uprave napram uradnikom konceptne, računске in davčne stroke.

□ Prisega magistratnega uradništva. — Radi nove pragmatike se je preteklo nedeljo vršila prisega vseh magistratnih uslužbencev v mestni posvetovalnici ob 10. uri dopoldne, v roke g. župana dr. Leskovarja.

Celje

○ Še enkrat šolsko vprašanje okoliške občine. Nasprotni listi v prvi vrsti seveda >Jutro< in >Nova Doba<, poročajo, da je sedaj to vprašanje kljub razburjenju, ki ga je netilo >klerikalno< časopisje, definitivno rešeno v tem smislu, da se bo šolsko poslopje zidalo na Dolgem polju, pri čemur mislijo ti naši nasprotniki, da se bo zidalo za celo okolično eno poslopje. V tem smislu, da se glasi tudi sklep okoliške občinske seje. To ni resnično! Sklep občinskega sveta je bil samo ta, da pooblasti okoliška občina krajni šolski svet, da najme posojilo za zidavo šolskega poslopja. Vsi drugi bombastični slavospjevi so samo in še vedno pobožne želje gotovih krogov, ki bi radi videli na Dolgem polju centralno šolo za celo okoliško občino in poleg te šole stoječe poslopje za učiteljska stanovanja. Odkrito povemo, da nismo nikakor proti temu, da bi tudi učiteljstvo prišlo do primernih stanovanj, a zastopamo pri tem stališče, da se morajo v prvi vrsti najprej kriti one potrebe, ki so najbolj nujne. Učiteljstvo že ima svoja stanovanja, čeravno so marsikatera boma, okoliška šola pa nima prav nikake primerne šole. In tu pravimo: zidajte šolo tako, kakor jo zahteva ljudstvo. Naj se zida za desni breg Savinje na Dolgem polju ali pred Skobernetom, a za levi breg Savinje zahtevamo tudi eno šolsko poslopje. Samo za to gre! Obe ti šolski poslopji bi se zidali prav lahko z onim denarjem, s katerim se namerava zidati centralna šola z učiteljsko stanovanjsko hišo, katera pa naj zaenkrat odpade. Človek bi se za glavo prijel, ko pomisli, kaka skrb vlada pri nekaterih za šolsko izobrazbo: ljudstvo si samo želi takih šol, ki imajo namen olajšati in pospeševati obisk pouka, oni drugi, ki nimajo zaslonbe v ljudstvu, delajo in govore tako, kot da bi hoteli ta šolski obisk otrokom oteževati.

○ Prejšnji župan okoliške občine, gospod Hrastnik, ni z našim poročevalcem nič kaj zadovoljen. Sicer je to umljivo. A bližnji vzrok tega nezadovoljstva nam res ne gre v glavo. Pri zadnji občinski seji se je hudoval na tem, ker je poročevalc pisal, da se je pod županjevanjem g. Hrastnika zamudilo pravčasno ugovarjati proti sedanjemu stavbnemu načrtu za okoliško šolo. Kaj to mari ni res? Kdo je pa to zakrivil, tega nismo ni besedič omenili, čeravno se nam zdi neumljivo, zakaj se že tedaj ni pričelo z zidanjem šolskega poslopja, ko je bil stavbeni načrt že radi zamujenih ugovorov definitivno potrjen. Kaj pa je prejšnji župan pri tem našem poročilu >med rožicami< čital, za to mi vendar ne moremo biti odgovorni, ker nismo imeli nikake druge misli ali pa >rožice< v glavi, kot one, ki se jasno razvidijo iz našega poročila.

○ >Dr. Goričan< je menda hotel opravičiti svojo najhujšo felonijo, ki jo je zagrešil pri Narodnem bloku s tem, da je pri zadnji občinski seji naznanil, da se je radikalni klub pomnožil za tri člane. Tako piše >Jutro< z dne 4. t. m. — Kako bo >Jutro< ta očitek opravičilo in utemeljilo, to je zadeva dr. Goričana in demokratov. Nas zanima samo to, kako sedaj hvalijo celjski demokrati Nemce,

ki da so objektivni in pametni >ljudje<, ker so pri zadnji občinski seji izjavili, da se oni ne vmešujejo v politične zadeve slovenskih strank in radi tega ne morejo glasovati za predlog opozicije.

○ G. Kukovec se je pri zadnji občinski seji okoliške občine tudi čutil prizadetega radi naše notice o predzadnji občinski seji, kjer smo poročali, da ga je njegov sodrug g. Omladič pozval, da naj odstopi iz krajnega šolskega sveta, ker baje ne zastopa pravilno interese ljudstva. Prepričali smo se, da je ta apel veljal ne samo gu. Kukovcu, temveč vsem odbornikom, torej tudi zastopnikom drugih strank krajnega šolskega sveta, ki zastopajo v istem občino.

○ Resnica o občinski seji našega mestnega zastopa. Sedaj, ko se je Celje po mnenju celjskega dopisnika dovolj >nasmejalo<, in ko je redni ali izredni poročevalc >Jutro< moral svoja poročila nasoliti s takimi, vsakega resnega javnega delavca nevrednimi izrazi, kakor se dobe v prvi notici iz Celja v >Jutro< z dne 5. t. m., bomo še mi podali svoje mnenje o tej seji. Tudi mislimo, da je matematična uvidenost pri naših demokratih še tako močna, da jih mora za bodočnost vendarle obsenčiti boljša kalkulacijska umetnost, kot jim je pomagala v zadnjem primeru, kjer jih je pred obsodbo večine rešil le slučaj. Dodajemo, da bomo zaenkrat molčali o vseh dogodkih, ki so se vršili pred sklicanjem te seje in tudi o raznih intervencijah v Ljubljani, ki nam dokazujejo, da se demokrati v Celju čutijo skrajno osamljeni in pa oslabljeni. Za časa zadnjih občinskih volitev v našem mestu se je stvaril Narodni blok, obstoječ iz demokratov, narodnih socialcev in radikalov, ki so hoteli v ta blok pritegniti tudi SLS. Zastopniki SLS so pa uvideli, da sodelovanje z Žerjavovci pod nobenim pogojem ni mogoče, ker so imeli dovolj spoznanja, kako ogromno škodo je demokratska stranka povzročila Sloveniji s svojim delom in nastopom v Belgradu. Tudi se niso hoteli vezati z njimi radi tega, ker razumejo te vrste politiki svobodomiselnost le v tem obsegu, da ji je svoboda miselnosti le tedaj podana, ako in v kolikor ta svoboda podpira le njihove kulturno-bojne namene. Zato je Narodni blok šel v volitive na končno izrecno zahtevo demokratov brez teh >klerikalnih< izdajalcev. Tako so omenjene tri stranke vladale v občinskem svetu. Šlo je pač tako, kakor so po večini želeli demokrati. Dogodili so se pa razni slučajji, kjer so se radikalni in narodni socialisti le s težavo in radi prejšnjega skupnega nastopa pri volitvah pridružili stališču demokratov. Naenkrat je pa počilo. Narodni socialisti so že v začetku l. 1925 izstopili iz koalicije in sedaj tudi radikalni. Jasno je, da so se demokrati občinske seje ustrašili, ker so se bali, da ne bodo njihovi predlogi šli gladko skozi. Te blamaže pa si niso smeli privoščiti pred Pribičevičevim shodom, ki se je vršil koncem januarja. Kako bo pozneje, si niko veliko ubijali glave. Se bo že kaj pripetilo. In se je res pripetilo! Seja je bila sklicana in sicer ne po županu, temveč po odloku velikega župana iz Maribora. Na sejo so prišli v polnem številu demokrati z g. županom 14, radikalni 6, nar. soc. 5, SLS 2, JDS 1 in dva Nemca. Manjkali so: en radikal in dva nar. socialista. Ker šteje občinski svet 33 članov, je imela opozicija 14 občinskih svetnikov proti 13, ker župan ne glasuje. Ako bi pa bila opozicija polnoštevilna, bi bilo razmerje 17 : 14, odnosno 13 v prilog opozicije. Takoj po začetku seje se je pričel g. župan opravičevati, zakaj ni sklical seje. Vzroka pravzaprav ni povedal in bi tudi ne imel nikakega zakonitega, ker je itak veliki župan izrekel, da postopanje županovo ni v skladu z zakonitimi predpisi. Nato se je oglasil k besedi takoj g. dr. Goričan, ki je v daljšem govoru očital g. županu njegovo postopanje in stavil predlog, da se radi tega izreče županu nezaupnica. To je seveda dalo povod daljšim govorom posameznih zastopnikov, kjer so se izjavili za nezaupnico radikalni, narodni socialisti, SLS in socialni demokrat, torej 14 občinskih svetnikov proti 13. Po končani debati se je po dvorani raznesla vest, da gori na Ljubljanski cesti tovarna testenin. Koj nato so se pred glasovanjem odstranili: g. Koren (soc. demokrat), ki je kot načelnik požarne brambe moral takoj oditi, Nemeč Koschier in Janič (SLS), ki so bili vsi radi požara primorani iti na lice mesta. Ta moment so hoteli demokrati izrabiti, da se predlog dr. Goričana odglasuje. Opozicija je stavila predlog, da se seja radi požara prekine najmanj pol ure. Demokrati, ki jih je bilo tedaj v dvorani z županom 14, so se temu protivili, vsled tega je bil tozadevni formalni predlog zavrnjen, ker je bilo zanj po odhodu gori omenjenih odšlihih obč. svetnikov premalo glasov. Opozicija je nato zapustila dvorano. To je bil tedaj oni triumf, od katerega naši demokrati še sedaj žive.

Čuvajte svoj obraz

skediljvega nčnika mila, ki vam napravja izpntanje, prazgodnje gube in druge kolne madeže. Uporabljajte za umivanje obraza edino popolno, od vseh zdravilje za umivanje obraza, parisko emulzijo >Vianzine< s klav pripričene sredstve, parisko svetlost polti in Adolina Faltis, s katerim dobi trajno svetlost polti in se osvobodite vseh nečistoti kože. Priznanja dokazuje vsak dan, Debiva se v vsaki lekarni, drogeriji in par-fumeriji za cene Din 30— za steklenico. Glavno skladišče za Jugoslavijo: Zagreb Galeva 8.

» Za molčanje o občinski seji nima naš poročevalec prav nikakega povoda. Mi smo takoj v prihodnji številki v bistvenem poročali o seji. Zanima nas pa prav zelo, zakaj ni vestni poročevalec »Jutra« in »Nove Dobe« niti z besedico omenil govora g. Posavca, med katerim govorom sta dva občinska svetnika demokratske stranke v dvorani glasno izjavila, da bosta vložila tožbo. Tudi o vzklicu občinskega svetnika Bizjaka ne poročajo omenjeni listi ničesar. Hic »Rhodus«, hic salta!

» Pevski zbor Prosvetnega društva ima v sredo, dne 10. t. m. ob 8. uri zvečer pevsko vajo in sicer samo za ženski zbor, v četrtek pa samo za moški zbor. Prosi se obakrat za polnoštevilno udeležbo. — Pevovodja.

Savinjska dolina

Orlovska akademija v Št. Petru na Svečnico je potekla zadovoljivo. Posebno je treba pohvaliti nastop Orlic, med tem ko so bile vaje članov tuintam pomanjkljive. Tudi orodna telovadba je bila precej na višku, dasi ravno se je nekaterim telovadcem poznalo pomanjkanje treniranja. Temu je vzrok, ker ni telovadnic. Fantje trenirajo večinoma na prostem, kar pa je po zimi otežkočeno. Posebno pozornost in pohvalo so vzbudile simbolične orliške vaje »Gor čez izaroc«, izvajane od Orlic iz Št. Pavla, ob spremljevanju domačega pevskega zbora. Pri prireditvi je sodelovala tudi domača godba na pihala. Občinstvo, v prvi vrsti mladina, je dvorano popolnoma napolnila. Pogrešali pa smo simpatijo in udeležbo gotovih krogov, kar je povzročilo med članstvom precej neprijeten utis.

Polzela. Ogenj tovarne testenin v Celju smo opazili tudi na Polzeli. Požar se je videl tako dobro, da je bilo splošno mnenje, da gori v okolici Zalca.

Napredek tehnike v zrakovodstvu zasledujejo Savinjščani s posebnim zanimanjem. Vzrok temu je popolnoma razrvana cesta Letuš—Mozirje, edina zveza — izvemši Savinjo — med zgornjo in spodnjo Savinjsko dolino. Še nekaj časa in treba bo ustanoviti družbo za zračni promet, ako nočemo ostati brez vsake zveze.

Elektrifikacija Savinjske doline. Po vojni se je ustanovilo pri nas več manjših elektran za preskrbo električne razsvetljave. Nezadostna moč, pogosta prekinitev radi raznih ovir, previsoke cene, vse to je rodilo akcijo, da dobimo v Savinjsko dolino falko elektriko. Ker gre čez Celje daljnovod v Trbovlje, bi za izvršitev te ideje ne bilo dosti ovir. Savinjščani bi dobili enoten, za vse potrebe dovolj močan tok, ter tako postali neodvisni od samovoljne raznih gg. ravnateljev. Pozdravljamo to idejo, v upanju, da bo kmalu cela dolina deležna razsvetljave.

Pomanjkanje je veliko in marsikateremu razvedrilu se moramo odreči. Vendar se ne moremo pritoževati, da so v Belgradu pozabili na nas. Posetil je Slovenijo g. Radič, osrečil jo je s svojim obiskom sam g. Pribičević. Vendar je Pribičević po mnenju Savinjščanov bolj demokratski kot Radič, kateri je zadovoljil samo ljubljansko in mariborsko radovednost, Pribičević pa tudi celjsko in deloma tudi savinjsko. Deloma pravimo, kajti mnogi radovednosti je primanjkovalo denarja za posebne vlak. Sploh pa se naj za slične predstave dovoli vsaj polovična vožnja. Pričakujemo sedaj še čika »Bajac« za dolgo brado, da nam pove, kako že biti, »ovaj da bidne«, ko nas bo seljačka vlada RR popolnoma izmzgala.

Strah Savinjske doline pod ključem.

V nedeljo, dne 7. t. m. so šentpavelski orožniki oddali v zapore okrožnega sodišča v Celju Ivana Pečevnika, ki je dolgo vrsto mesecev strašil po okolici Št. Pavla in Griž s predrznimi nastopi. Imenovani hudo-delec ima na vesti poleg drugih dejanj tudi umor, katerega je izvršil takoj po plebiscitu na Koroškem. Tedaj je služil pri nekem kmetu in ga je ogoljufal in kradel, kjer je le kaj mogel. Tako je neko noč prišel v spalnico, kjer je spala domača hči, ki se je pri vstopu v sobo zbudila. Skočil je nato k njej in jo z rokami zadavil. Od tistega časa dalje je prenesel svojo tatinsko obrt v Slovenijo. V zadnjem letu se je pojavil v Savinjski dolini in je tukaj veljal za največji strah prebivalcem. Nastopal je zelo predrzno, pri belem dnevu je prišel v hišo, postavil revolver na mizo in zahteval, da naj mu skuhamo jedi po njegovi lastni izbi. Ljudje so se ga strašno bali. Bil je tako predrzen, da je v poslednjem času prihajal v hiše raznih posestnikov brez orožja in je dobival kljub temu vse, kar mu je srce pozelelo, ponoči pa je kradel. Tako se je tudi zgodilo v soboto, dne 6. t. m., ko je prišel v neko hišo in bil po navadi izborno postrežen. Ljudje so iz strahu ostali v hiši, le domača dvanajstletna hčerka je neopaženo odšla iz hiše in opozorila druge ljudi na nevarnega zločinca. Prišla sta takoj dva orožnika, ki sta obnemem z domačimi fanti zastražila hišo. — Orožnika sta nato z nasajenimi bajoneti vdrla v hišo in ga tako brez vsakih težkoč zajela. Pečevnik je takoj priznal umor, ki ga je izvršil pred leti na Koroškem in še dodal, da je zaradi tega imel vedno hudo vest in da se zaveda, da pride na vislice. Pravil je, da je skero vsako noč imel sanje, v katerih ga je umerjena davila in da je vsled tega vsako

noč zelo nemirno spal. Ko so ga orožniki peljali iz Št. Pavla, se je sam pri sebi poslavljaj od te prijazne vasice in glasno dodal: »Danes zadnjikrat slišim glasove šentpavelskih zvo-nov.«

Trbovlje

» Praznovanje. V soboto se pri rudniku praznuje. Dela se samo v toliki meri, kakor se je delalo dosedaj ob nedeljah, tako da bo nedeljski počitek popoln. S tem praznovanjem ob sobotah se hoče zaježiti nadaljnja redukcija delavcev.

» Blag čin. Zvedeli smo o blagem činu, ki so ga naredili štirje delavci iz delavnice na Separaciji, ki so bili na zadnjem naboru potrjeni k vojakom. Odslovljeni bi morali biti štirje družinski očetje. Delovodja opozori fante vojake, da so to družinski očetje in ako hočejo prostovoljno odstopiti od dela v prid oženjenim tovarišem. Ti so to takoj storili in tako ostanejo očetje družin na delu. Delovodja je bil seveda ginjen in je še pripomnil, da dečki-vojaki zaslužijo, da se jim ostali odkrivajo.

» Smrtna kosa. V petek večer je umrla blaga gospa Ana Ranzinger, hišna posestnica in gostilničarka, 69 let stara. Ranjka je bila v vseh slojih jako spoštovana.

» Uradni dan g. okrajnega glavarja bo v sredo na občini v navadnih urah.

» Srečke Dijaškega podpornega društva, ki so bile izžrebane za kakšen dobitke, se zbirajo v konsumu v Trbovljah od 14. februarja, nakar odpotuje eden v Ljubljano in prinese skupno dobitke v Trbovlje, da si s tem prihranijo nepotrebne stroške.

» Shod. Naš poslanec dr. Gosar pride v nedeljo 14. februarja poročati o političnem položaju svojim volivcem v Društveni dom. Shod se vrši ob 9 dopoldne. Ker je posebno za delavce današnji čas buren, se vabijo, da se shoda našega delavskega prijatelja delavstvo udeleži v obilnem številu.

» Društvo vojnih invalidov razglašča: Vsi vojni invalidi, vdove in sirote, ki pridejo v zmlisu novega invalidskega zakona za prevedbo na pokojnino po tem zakonu v poštev, se pozivajo, da se javijo danes ob 4 popoldne v gostilne gospe Ane Forte na Vodah, kjer bodo zastopniki invalidske organizacije prevzemali prijavne dokumente, da jih potem skupno po odposlancu predložijo okrajnemu sodišču v Laškem. Vsak naj prinese s seboj sledeče dokumente: 1. Odlok, s katerim mu je bila priznana invalidnina, ali pa odrezek zadnjega pokojninskega nakazila, kdor pa teh nima, naj pa prinese druge dokumente, ki pričajo o njegovi invaliditeti. 2. Potrdilo računovodstva delegacije ministristva finane, odseka za vojaške mirovine v Ljubljani. 3. Rodbinski izkaz od župnega urada. Davčne izkaze bo preskrbela organizacija pri davnem uradu za vse one, ki so se na obratih javili. Vsi prizadeti naj se danes zanesljivo javijo, ker potече rok za prijavo 17. februarja in se po tem roku sodišče ne bo oziralo na prijave. — M. Lanišnik, predsednik. I. Vozelj, tajnik.

Hrastnik

» Nova šola. Glasovi o zidavi nove šole so precej potihnil. Ta šola bi danes — kot je Cobal govoril pred poldrugim letom — že morala biti dograjena. So vendar uvideli, da bi bilo treba poleg tako drage šole zidati tudi ubožnico za preskrbo po davku ubožanih hišnih posestnikov in trgovcev.

Ptuj

» Poročil se je g. učitelj Ivo Jančič z gđc. Alojzijo Lovrečevo, učiteljico in hčerko nadučitelja Lovreca v Majšpergu.

» Prememba posesti. Hiša št. 10. v Prešernovi ulici je prišla v last Mestne hranilnice v Ljubljani.

» Sejmsko poročilo. Na živinski sejmem dne 3. februarja t. l. so prignali 104 vole, prodanih 55 po Din 8.50—7 za kg žive teže; 200 krav, prodanih 73 po Din 7—2.50; teleta po Din 10 do 9; 77 juncev, prodanih 7 po Din 6.50—5.50; 96 junic, prodanih 20 po Din 7.50—5; 11 bikov, prodanih 5 po Din 7—5; 38 konj in 46 kobil, prodanih 8 po Din 4000—400 za komad; 4 žrebeta, prodani 2 po Din 650—250. — Na svinjski sejmem dne 27. l. so pripeljali 81 svinj in prašičev, prodanih 57 po Din 14—11 za kg žive teže. Na svinjski sejmem dne 4. febr. pa so pripeljali 114 svinj in prašičev, prodanih 30 po Din 13.50—11 za kg žive teže.

Žužemberk

» Železniška zveza Slovenije z morjem. Z zanimanjem čitamo diskusijo, v kateri zagovorniki obeh železniških zvez Slovenije z morjem skušajo dokazati in uveljaviti pred javnostjo in pred merodajnimi faktori prednost svojih načrtov. Za Žužemberk, kakor za vso gornjo dolino Krke je merodajna le zveza Kočevje—Moravice in s to zvezo združena spojitev Straža pri Novem mestu s Kočevjem preko Dvora in Starega loča. Brez ozira na lokalni interes, ki bi ga dajala progla Novo mesto—Kočevje svojem zelo obljudenemu območju, bi bila ravno ta progla, skupno s proglo Brežice—Novo mesto in Sevnica—Novo mesto za vso vzhodno Slovenijo takorekoč idealna zveza z morjem. Čudno, da Novo mesto, ki bi ravno po tej razvrstitvi igralo kot križišče prvo vlogo, tega ne sprevidi! Sama zveza Ko-

čevje—Moravice res nima pomena za spodnjo Dolenjsko. Toda skupno s proglo Novo mesto —Kočevje, — tako je vedno mišljeno, — in nadalje Novo mesto—Brežice (Sevnica) pa Klodičevo proglo tako v lokalnem, kakor v transitnem oziru daleč prekaša. In v strateški- nem oziru Niso vojaški krogi pred letom pod žel. ministrom Sušnikom pregledovali terena od Straže do Kočevja na prigovarjanje kočevskih »magnatov«, pač pa zato, ko so sami spoznali to črto kot zelo važno v slučaju vojne. Ako je Klodičeva progla takega pomena za transit, le zakaj tega ni spoznala Avstrija in le zakaj niso zvezo z Vrbovskim zagovarjali zagovorniki te zveze takrat, ko se je gradila belokranjska železnica. Mar ste pustili, da zavisi železnica v mogočem loku od Črnomlja proti severo-vzhodu edino le radi metliškega vina? Črnomelj ima zvezo z morjem preko Karlovca. Neprimerno in odročno sicer, toda tako, kakršno je hotelo svoji čas imeti. Še eno vzporedno proglo v bližini graditi z istim ciljem, bi bila pa res potrata. (Pri- občujemo z običajno rezervo. — Uredn.)

Primorsko Nervoznost na italijanskih borzah.

Trst, 6. jan.

Na vseh italijanskih borzah vlada še vedno pravo mrtvilo. Število sklenjenih kupčij je izredno nizko. Italijanska borza živi še vedno v nekakem pričakovanju. Nervoznost je pred par dnevi morda dosegla višek in je večeraj jela nekoliko popuščati. Kljub temu pa ni prinesel povratek finančnega ministra Volpija iz Londona onega pomirjenja, ki so ga napovedovali fašistovski finančni in gospodar- skari listi, posebno nova milanska dnevnik »Il Progresso« in »La Borsa«. Finančni mi- nister ni hotel podati nikake izjave o nadaljni finančni politiki in njegova rezerviranost ni prav nič ugodno vplivala na gospodarske kroge.

Italijanski gospodarski krogi bi radi do- bili odgovor na naslednja vprašanja:

1. ali bo plačevanje državnega dolga na- pram Angliji in Ameriki vplivalo na tečaj lire;
2. ali bo morala država seči po inflaciji, ako bo hotela redno plačevati obroke teh dol- gov in
3. ali misli vlada na znižanje eskomptne mere.

Glede prvega in drugega vprašanja, ki se v bistvu krijeta, skuša vlada dokazati, da so prvi obroki za amortizacijo dolgov v An- gliji in Ameriki tako nizki, da jih bo Italija lahko plačala z nemškimi reparacijami; vlada potemtakem ne bo prisiljena seči po inflaciji in tečaj lire ni v nevarnosti. Strah pred infla- cijo je vzbudila okolnost, da se je denarni (papirnat) obtok v mesecu decembru pove- čal za pol milijarde. Vlada je takrat dala za- gotovilo, da se je to zgodilo v svrhu kritja zgolj trgovinskih zahtev. Ta majhna inflacija res ni vplivala na tečaj lire.

V bližini finančnega ministra tudi zago- tavlja, da bo davčni vijak ostal na svojem mestu. Umevno je, da vsa ta vladna pojasnila niso popolnoma pomirila gospodarskih kro- gov; recimo, da se bodo obroki dolgov Angliji in Ameriki dali res plačati z reparacijami, bo morala vlada kljub temu iskati kritja za one postavke, ki jih je prej krila z repara- cijami.

Tečaj lire je razmeroma zelo stabilen; državni papirji so večeraj pridobili zopet par zgubljenih točk. Živahna je kupčija le z bene- čiškimi obligacijami (izdanimi za izplačeva- nje vojne odškodnine), ki so v teku nekaj dni poskočile od 67 na 69.

Izmed treh gornjih vprašanj zanima go- spodarske kroge najbolj vprašanje eskomptne mere. — Industrijska in trgovinska podjetja se sploh nahajajo v veliki denarni krizi. Radi visoke eskomptne mere je denar predrag. Podjetja si pomagajo z zvišanjem delniških glavnice, kar pa ima za neizogibno posledico hitro padanje njihovih delnic; povpraševanje po delnicah vedno bolj nazaduje. Industrijska podjetja se nadalje pritožujejo radi ojačenja francoske konkurence ki se je vsled padca franka zelo povečala.

Po zatrdilu vladnih krogov ostane vsaj trenutno eskomptna mera neizpremenjena. Vlada upa, da se bo sedanja denarna kriza omilila z novimi prihranki, ki jih bodo hran- ilci investirali v industrijske delnice in s tem rešili industrijska podjetja iz denarne krize. Slabo tolažilo, ako pomislimo, da znašajo letni prihranki v vsej državi le 5 milijard, medtem ko so akcijska podjetja samo v preteklem letu z zvišanjem delniškega kapitala zahtevala od hranilcev okoli 8 milijard. T.

Azienda elettrica del Vipacco.

Električna centrala v Dornbergu, ki je dobavljala energijo tudi Paračinu, je prišla v last nove tvrdke »Azienda elettrica del Vi- pacco«. Električno je zgradil Domenico To- neatti in je ostal tudi sam lastnik, dokler ni prevzela centrale omenjena tvrdka.

Z ozirom na položaj posameznega na- ročnika, kakor tudi celokupnega gospodar- stva slovenskega naroda v Primorju, se vidi stvar na prvi pogled zelo nedolžna; nova tvrdka je pustila dosedanji tarif neizpremen- jen in celo obljubila, da ga bo znižala; nova

tvrdka je v italijanskih rokah, a Italijan je bil tudi Domenico Toneatti. Kdor pa je pazno prečital proglas nove tvrdke — tvrdka se je predstavila slovenskemu prebivalstvu s pravim proglasom — je takoj spoznal, da so z izpremembo glede lastništva centrale priza- deti tudi posamezni občani. V proglasu je rečeno, da je nova tvrdka prevzela električno brez obveznosti prejšnjega lastnika, t. j. da odgovarja za vse prejšnje tirjatve napram centrali prejšnji lastnik, g. Toneatti in ne se- danja firma. Tu gre pred vsem za tirjatve, ki odgovarjajo odškodnini za odkup zemljišča, kamor so bili postavljeni koli za elek- trično napeljavo. Posestniki trpijo veliko škodo, ker so bili nekaterim postavljeni koli kar sredi polja. Za proteste občanov se ni nikdo zmenil, županstvo je bilo na strani italijanskega podjetnika in mu je šlo povsod na roko. Pod današnjim režimom bi župan- stvu ne štel tega v zlo, a takrat se je obna- šanje županstva zdelo vsem zelo čudno. Pri- zadetim posestnikom ne kaže, da bi nastopili legalno pot, ker jim daje zakon pravico do odškodnine, ki znaša le 1/3 vrednosti zase- dene zemlje. Radi tega se jih večina omeji na stiskanje pesti in ki da duška le tu pa tam v kakšni gostilni. Nova tvrdka naj ne misli, da pri tem ne trpi tudi njen ugled!

Bolj zanimivo je prehod elektriške cen- trale v druge roke, ako ga gledamo s stali- šča našega skupnega gospodarstva ali, kratko, z narodnega stališča.

Prvotni lastnik Domenico Toneatti je takoj po dograditvi centrale iskati družab- nika, ki bi bil pripravljen investirati v pod- jetje večji kapital; kakor je sam večkrat iz- javil, je bil pripravljen elektrarno tudi pro- dati. Kot zidarSKI mojster se namreč ni to- liko spoznal v industrijskih poslih in ni imel namena obdržati centralo zase. Radi slabe uprave je podjetje vedno bolj hiralo, dokler se ni g. Toneatti zmenil z videmsko tvrdko Bertoni & Fantini, da mu prisloži na pomoč. Toda ta videmska tvrdka je zahtevala, da se osnuje nova družba pod imenom »Azienda del Vipacco« in da se prepusti vodstvo njej. G. Toneatti je na to pristal in v industri- skih krogih se zatrjuje, da je tvrdka Bertoni in Fantini založila v podjetje 700.000 lir. Sedaj nove tvrdke (Azienda del Vipacco) se nahaja pri tvrdki Bertoni in Fantini v Vi- dimu. Električna je tako za Slovence za vedno zgubljena.

Med slovenskimi kapitalisti se za pod- jetje nihče ni zmenil. Denar rajši tiščijo doma ali pa ga imejo navadno naloženo pri neki banki, samo da ne riskirajo. Italijani pa de- lajo in delajo, končno le v lastno korist. Kako malo podjetnega duha je med našimi kapitalisti po večjih trgih! Trditve, da ni de- narja, ne drži. Denar, naložen v novo pod- jetje bi bil bolj na varnem kakor v vsaki banki. Vsak strokovnjak, ki si je ogledal elektrarno, priznava, da je delo solidno in da odgovarja vsem zahtevam moderne teh- nike. Električna je na dve turbini, ki jih žene Vipava; Dobavljači je v stanu 200 KW ener- gije, medtem ko se je sedaj porabi le 16 KW. Podjetju je bilo treba le novih odjemal- cev. In nova tvrdka je pokazala, da se da tudi tu veliko narediti. Sklenila je takoj po- godbo z državno železnico za dobavo toka vodni dvigalnici na postaji; v najkrajšem času bo gnala elektrika tudi Mulitschevo tovarno poljedelskega orodja v Batujah. Poleg Batuj in Sela dobijo elektriko tudi Črniče in konč- no še Rihemberk.

» Osebn vest. Za živnozdravnika v Kanalu je imenovan dr. Tone Ravnik.

» Ureditev kraških in vipavskih vodovodov. Goriška podprefektura je sklicala sestanek predstavnikov oblasti in drugih interesentov za ureditev vprašanja nekdanjih avstrijskih vodovodov na Krasu in na Vipavskem. Usta- noviti se namerava zadruga vseh prizadetih občin, ki bi vodovode uredila in jih potem vzdrževala v rednem obratu.

» Smrtna kosa. V Kamnu je umrla najsta- rejša žena ga Ana Ivančič, mati kurata Matije Ivančiča v Gaberju na Vipavskem.

Dopisi

» Iz Trilča. »Nova pravda« z dne 30. jan. št. 4 poroča, da se je v papirnici na Slapu vršilo na- silje od naše strani. Med drugim pravi: Šel je neki kovač po glasovnice in jih ni oddal delavcem, temveč je oddal vse kar zaupniku SLS. — Infor- mirali smo se, koliko je na tem resnice. Zvedeli smo, da se ni nič zgodilo protizakonitega in tudi o kakem nasilju v tej tovarni ni bilo ne duha ne sluha. Volitve v obratu so potekle gladko brez vsakega hrupa. Brez posebne agitacije je oddalo delavstvo svoje glasovnice za listo Jugoslovanske strok. zveze. Ugotavljamo, da je dopisnik »Nove pravde« poročal neresnico.

» Črmošnjice na Dolenjskem. Pogrešanega Janeza Lužarja, o katerem smo pred kratkim poročali, so našli v snegu zmrzjenega. Na bližnji skali je imel prazno steklenico in svoji površnik, sam pa je ležal mrtev sredi med dvema skalama. Domneva se, da si je sam končal življenje. — Dne 24. februarja (sve- tega Matije dan) se vrši tu običajni sejem. Upati je, da bo boljši od jesenskega v sep- tembru, ker vlada sedaj milo podnebje.

» Rogaška Slatina. V četrtek dne 4. t. m. pop- smo spremili k zadnjemu počitku g. Rudolfa Siga, davč. uprav. v p. Čeprav je deževalo in je bila pot skrajno slaba, vendar se je pogreba udeležila pre- težna večina občanov. K pogrebu so prihiteli pri- jatelji in znanci tudi iz sosednih krajev. Zastopani so bili skoro vsi uradl. društva in korporacije. Cerkevno opravilo je opravil brat pokojnikov, župnik Sigi, ob asistenci domačih kaplanov; v gi- njenih besedah se je ob odprtjem grobu poslovil od svojega brata, nakar mu je »Slogac zapela v

slovo še nagrobno »Vigredc. — Vest o pokojni-kovi smrti je vsakogar pretresla. Saj ga je tudi vse ljubilo in spoštovalo. Bil je jako blaga in do-bra duša, res vzor pravega krščanskega moža. Po-magal je rad vsakomur, če je le mogel. Pokojnik je že več let sem vodil posle običnega tajnika. Kot tak si je stekel s svojim nesebičnim in požrt-vovalnim delom neveljnih zaslug za občino.

Rožatec. Naši nemškutarji se z vso vne-mo polegujejo za ustanovitev lekarne. Če se jim namera posreči, udarilo ne le dve, temveč več muh na en mah: oškodujejo slovenskega zdravnika z domačo lekarno, preprečijo, da bi se nastanil v razpoložljivih lokalnih even-tualno kak slovenski trgovec, ustvarijo ek-sistenco za enega svojih, vsa zdravniška praksa pa bi prešla v roke nemškutarjem prijazenmu elementu. Radi lekarne so se mudile zadnji čas tukaj osebe, ki vzbujajo sum, če ni v ozadju »Südmarka«. Umljiva je tudi izredna uslužnost v zadnjem času, ki jo nudijo nemškutarji Slovincem; kratkovidežji se ji ne odrekajo; ne zavedajo se pa tudi kvarnih pos-ledic. Za novo lekarno ni nobene potrebe, ker nam zadošča hišna lekarna okrožnega zdravnika. Če pa potrebuje posebnih zdravil, te popelje vlak v 12 minutah na Slatino, kjer dobijo zaželjeno. Nova lekarna bi pomnila le gospodarsko okrepitev tukajšnje nemškutar-ke postojanke.

Šmartno pri Velenju. Na Svečnico je pri-redilo Prosvetno društvo dobro uspelo misio-nisko prireditve in sicer deklamaciji: Tožba poganov in sv. krst na smrtni postelji, pre-da-vanje č. g. kaplana o družini v krščanstvu in poganstvu. Deklice so zapele Vinarček-Di-narček, Pevski zbor pa: O Bog, usliši nas. Udeležba je bila klub slabemu vremenu obil-na. Celo vrli šentjoščani z visokega Kozjaka z č. g. župnikom so prišli. Marsikatero oko je bilo solzno ob pogledu na ubogi siroti Ajino in Ganči. Tudi gmotni uspeh je bil zadovoljiv. Petje Vinarčka-Dinarčka je tako ganilo, da je dobra mati darovala 100 Din. Naj bi se ta prireditve ponovila, da bi se je še oni ude-ležili, ki na Svečnico niso mogli priti.

Sv. Anton v Slov. goricah. Težko je go-spodariti brez pohištva pri hiši, brez šivalnega stroja, brez voza, brez ure itd. Ker take in podobne stvari manjkajo skoro povsod, zato pridno posegajte po srečkah elektnih loterije pri Sv. Antonu v Slov. goricah, ker na tej lo-teriji lahko dobite najrazličnejše gospodarske in kuhinjske potrebščine. Dobitkov je 350 v vrednosti 30.000 Din. Glavni dobitki so: Hišna oprema, Singer-stroj, kolo, voz, zlata in srebrna ura itd. Če pomislite, da stane po-zamezna srečka samo 3 Din, se pač ne boste branili kupiti najmanj 50 srečk, ker se ta lo-terija vrši v korist zgradbi »Društvenega do-ma« pri Sv. Antonu. Srečke dobite povsod, kjer jih imajo, posebno v tiskarni sv. Cirila in njeni podružnici v Mariboru ter od najraz-ličnejših razprodajalcev v Slovenskih gori-cah. Če jih drugje ne dobite, pišite takoj na »Pripravljalni odbor (Blaž Močnik) pri Sv. Antonu v Slov. goricah«. Sezite pridno po srečkah, ker se gotovo izplača! — Odbor.

Braslovče. Lep in tudi zdrav je naš kraj. Hrbet nam zakriva dobroveljsko gorovje, bi-stra Savinja nam donša in sušlja prijetne po-zdrave iz Solčavskih planin, bele ceste nas prijetno družijo, krasna cerkev in lepe hiše ter dobro obdelana polja pa pričajo, da zna-mo tudi skrbeti in delati. Zato nas prijazno veda mogočna Ojka in prijazno pozdravljajo drugi velikani tja doli do Celja in dalje. Imamo pa tudi obilico starih ljudi. Vse pa menda prekaša blaga mamica ga. M. Pauer. V torek 9. t. m. obhaja devetdesetletnico svojega ži-vljenja v velikem krogu svojih vrlo vzgojenih in dobro preskrbljenih otrok, vnukov in pravnukov. Vedno se še rada pogovarja o svo-jem bratu Ferdinandu, bivšem župniku v št. Petru v Savinjski dolini, ki je umrl 1903. leta. Dobri mamici čestitam tudi mi, želeč ji prav vesel večer plodonosnega, bogoljubnega ži-vljenja.

Poljčane. Komaj je minilo tri tedne, kar smo imeli v Poljčanah velik požar v tovarni g. Kobil-šeka, a zopet se je pojavil nov požar v drugem po-slopiju g. Gajšeka v Sp. Poljčanah, ki je nastel dne 1. februarja ob 7 zvečer. Po enournem narnornem delu se jim je komaj posrečilo ogenj udušiti. Zgo-rola je k sreči samo gornja soba in v njej nahaja-joča oprava. Zato se pa moramo zahvaliti vsi so-seđje našim pridnim gasilcem, posebno načelniku požarne brambe Medvedu, ki je skočil prvi v gorečo sobo in neutrunitno gasil, ter g. Baumana, ki je isti čas udri v sosedno sobo ter rešil dva mala otroka, ki sta bila zaklenjena brez sta-riev doma in ki bi bila našla v ognju svojo gotovo strašno smrt. Če bi se bilo zamudilo par minut, bilo bi v tem hudem viharju vse v pepelu.

Novice iz Amerike

So. Chicago, Ill. Naj se tudi iz tukajšnjega kraja iz So. Chicago, Ill., kjer prebiva veliko Slovincov, čuje glas v stari, rodni kraj. Pod svon sv. Jurija v So. Chicago spada okoli 130 slovenskih družin, ki podpirajo katoliško cerk-ve. Cenjeni čitatelji »Slovenca« se še morda spominjajo, ko je »Ilustrovani Slovenec« pri-nesel sliko cerkve sv. Jurija v So. Chicago. Zares lepo, na novo preslikano cerkev imajo tukajšnji Slovenci! Danes pa hočem Slovence preko luže zainteresirati za sliko ki predočuje cerkveni pevski zbor cerkve sv. Jurija v So. Chicago in ki je bila priobčena v »Ilustrovanem Slovincu«. Podoba je bila posneta na kupniškem vrtu. Iz tega pevskega zbora, ki je letos 2. februarja 1926. obhajal svojo oblet-nico, se je ustanovilo cerkveno pevsko društvo »Zarja«, ki šteje 12 članov in 8 članic. Društvo ima tudi svoj pevski naraččaj po številu 18 članov. Društvo »Zarja« je tokom leta bogato oskrbovalo petje v cerkvi, v domači dvorani in v prosti naravi ob priliki zabav. Kako je prav »Ilustriranega Slovenca« pokazati amerikan-skomu rojaku Slovincu, priča to, da se je pri pregledovanju slik »Ilustrovanega Slovenca« navdušil tukajšnji rojak Mr. Lovrenc Samo-korčan, doma od Male Ligonje na Vrhniki in se takoj naročil na »Slovenca«. Novega naroč-nika je pridobil sam g. župnik P. B. W., ki je navdušen za dobro časopisje in ga tudi pri nas ob vsaki priliki krepko priporoča na veliko lezo nasprotnikov. Ob tej priliki naj cenjeni ro-jaki zvedo še naslednjo novico od novega na-ročnika: Dne 31. januarja 1926 se je njegova hči Jožefina Samotorčan poročila z Mr. Louis Zeleznič. Prirejena je bila pri tej

priliki prava slovenska oheet in sicer v cerkvi prav slovenski. V cerkveni dvorani pa je bila nad vse prijetna in bogata slavnost v navzo-čnosti obilnih svatov Slovincov. Mi novoporo-čencema želimo obilo sreče! Mr. Lovrenc Sa-motorčan pa naj najde še več posnemovalcev, ki bodo naročili »Slovenca« in tako sledili za-nimivostim iz domovine!

Seja radikalnega kluba.

Belgrad, 8. febr. (Izv.) Radikalni klub je danes popoldne nadaljeval pogovor o prora-čunu. Za Ljubo Jovanovićem, ki je kakor poročamo na drugem mestu, nopravljal izjave Uzunovićeve, je nastopil kot glavni govornik dr. Laza Marković. Njegov govor so vsi člani sprejeli z največjo pozornostjo, ker so Markovičeve zveze s Pašičem dobro znane. Govor dr. Laze Markoviča je bil zelo stvaren in globoko zamišljen. Predvsem je dr. Marković podal obširno mišljenje o proračunu ter izrazil željo, da se ne smejo sprejeti v teku prora-čunske razprave nobeni amandamenti, ker je to po ustavi nedovoljeno. Ta želje je brez dvoma naperjena proti poizkusom radičevskih mini-strov, da bi sedaj, ko je proračun sprejet v fin. odboru, izsilili kakve nove priboljške. Ocenjeval je nadalje sedanj položaj in se obširno bavil z vsemi dogodki v poslednjem času.

Belgrad, 8. febr. (Izv.) Po govoru dr. Laze Markoviča je zastopnik predsednika vlade Marko Gjurčič podal izjavo, da vlada zasleduje izvajanja Stjepana Radića, da je razumljivo, da gleda na njegove izjave in go-vore z največjo pažnjo, da je pa prav tako razumljivo, da vzbujajo ti govori veliko pozor-nost. Zagotavlja klub, da bo vlada ukrenila vse potrebno, kar more biti posledica takih nasto-pov Radičevih.

Radić se vrnil v Zagreb.

Zagreb, 8. febr. (Izv.) Danes dopoldne ob pol desetih je prispel v Zagreb Stjepan Radić s svojega potovanja po Bosni in Dal-maciji. Na kolodvoru so ga sprejeli časniki in nekaj njegovih političnih prijateljev. Na vprašanja časnikiarjev kaj misli Radić o krizi sedanje vlade, je izjavil, da so vse te govorce navadna oslarija. V ministarstvu ni nikake krize in o njegovi demisiji ni nobenega govo-ra. S kolodvora je odšel Radić v Seljački Dom, kjer se je razgovarjal z ministrom Pav-lom Radićem o sedanjem političnem položaju. Radičevci splošno poudarjajo, da je položaj vlade čvrst in da o kaki krizi ni govora. O svojih govorih je Radić izjavil, da so vzbudili toliko pozornosti, ker so bili netočno (!) po-dani in bo storil vse potrebno, da se to po-pravi.

Split, 8. febr. (Izv.) Radičevi sestanki v Imotskem in Klisu so končali z velikim ne-uspehom. Radičevci so te sestanke pripravljali z velikim pompom in govorilo se je o udeležbi več desetisoč ljudi. »Obzorje« je pi-sal, da se bo shoda v Imotskem udeležilo do 50.000 ljudi. V resnici se je shoda v Imot-skem udeležilo nekaj nad 1000 ljudi, v Klisu pa še nekoliko manj. Vesti radičevskega časopisja o uspešnem agitacijskem potovanju Stjepana Radića so neresnične in se je nje-govih ostalih sestankov udeleževalo po 50 do 100 ljudi. Večina udeležencev je prišla na shode, da odda svoje prošnje Radiću, ki je bil baje zelo radodaren z raznimi obljubami. Značilno je tudi, da se je Radić izognil Sinju in Splitu. Kakor znano, se je Radić zbal de-monstracij, katere so mu pripravljali, ako pride v Split.

Belgrad, 8. febr. (Izv.) Stjepan Radić pride po poročilih iz njegove okolice v Belgrad šele čez dva dni. Ostal je v Zagrebu, da uredi po-sebno številko »Doma«, v kateri bo popravil svoje izjave ter jih prikril tako, da popravi vtis, ki so ga napravile.

LAZNI VEŠTI.

Belgrad, 8. febr. (Izv.) Agencija »Beo-gradio«, o kateri smo že poročali, da spušča večkrat v svet vesti s posebnim namenom, je tudi danes izročila javnosti govor, ki ga je baje imel dr. Maček na shodu H. S. S. v Jastrebarskem. V tem govoru je baje izjavil, da bodo v juniju mesecu volitve in je zato pozval hrvaški narod, da naj bo pripravljen, češ da dobi po teh volitvah svoj sabor v Za-grebu. Vodstvo Hrvatskega seljaškega kluba in dr. Maček danes kategorično izjavljajo, da je ta vest popolnoma izmišljena, ker dr. Mačka že več kakor leto dni ni bilo v Jastrebarskem.

Mussolinijev odgovor Nemcem.

Rim, 8. febr. V sobotni seji poslanske zbor-nice je ministriki predsednik Mussolini odgo-varjal na Farinaccijevo interpelacijo glede protitalijanske kampanje v Nemčiji in Av-striji in tostvarnih izjav bavarskega ministr-skega predsednika Helda v bavarskem drž. zboru. Mussolini je rekel, da je smešno, ako misli kdo plašiti mlado, ponosno fašistovsko Italijo. V Bolcenu postavijo Italijani na tistem temelju, ki je bil pripravljen za spomenik nemške zmage, spomenik Cezarju Battistiju in drugim mučenikom, ki so s svojo krvjo zaplali končno besedo o zgodovini Južnih Tirol. Pre-dsedši na prelajo turističnega bojkota, je Musso-lini smešil nemške turiste, ki pohajajo po ču-dovitih italjskih mestih in palačah v oblekah, ki so komaj primerna za gozd. Italija ne živi od turizma, odgovorila pa bo na vsak bojkot v

kvadratu in kubiku. Za slučaj nemške zmage so hoteli Nemci zahtevati ozemlje do Verone, uvesti nemški državni jezik, izključiti vsako avtonomijo. Italijanov je danes 52 milijonov, 42 doma, 10 v inozemstvu; vrhu tega je se-danja Italija fašistična. Svojo italijansko poli-tiko bo Italija v Južnih Tirolah neizprosno na-daljevala; Nemci tamkaj ne tvorijo narodne manjšine, marveč le etnično relikvijo, ostanek barbarskih vpadov. Fašistovska Italija ponese, če bo potrebno, svojo trobojnico onstran Bren-nerja, ponižala je ne bo nikdar.

Pariz, 8. febr. (Izv.) Casopisje se mnogo bavi z govorom ministrskega predsednika Mussolinija. Vladno časopisje ta govor od-klanja. Mussolini s svojim delom nujno pod-pira iredento sedaj med Nemci, drugič med Slovani in njegova grožnja, da bo vse narod-ne manjšine italijaniziral, ne bo brez slabih posledic.

Berlin, 8. februarja. (Izv.) Na današnji parlamentarni seji je govoril zunanji minister Stresemann, ki je izrazil željo, da se zbornica čimprej izjavi o zadnjem Mussolinijevem go-voru. Predsednik parlamenta Loebe je izjavil, da bo debato o tem vprašanju stavil na dnevni red prihodnje seje.

Dr. Seipel v Berlinu.

Berlin, 8. februarja. (Izv.) Dr. Seipel je obiskal vse politične osebnosti v Berlinu. Zu-nanji ministar dr. Stresemann in justični mi-nister dr. Marks sta pripravila avstrijskemu kanclerju svečane obede. Posebno slovesno je bil dr. Seipel sprejet na avstrijskem poslaništvu. Pred odhodom je dr. Seipel obiskal tudi papeževga nuncijsa dr. Pacellija. 6. t. m. zju-traj odpotoval na Dunaj.

Romunski prestolonaslednik preklcal svojo odpoved.

Rim, 8. februarja. (Izv.) Romunski pre-stolonaslednik se je poravnal s svojim očetom in preklcal svojo odpoved na prestol. Presto-lonaslednik baje izjavlja, da bo opustil vse zveze z opozicijo in se bo sprijaznil z vlado Bratianu. Sporazum so izposlovali romunski generali.

Škandal socialdemokratskega časnikarja na Dunaju.

Dunaj, 8. februarja. (Izv.) Listi objavljajo senzacionalno atero bivšega glavnega ured-nika socialističnega glasila »Der Abend«. Glav-ni urednik tega lista dr. Aleksander Weiss je obdolžen, da je zlorabljal svoje mesto v ko-ruptne in csebne koristolovne namene. »Der Abend« je vedno divje napadal posamezna go-spodarska podjetja, bančne zavode in indu-strije. List z napadi ni prenehal, dokler do-tično podjetje ni plačalo odkupnine. Glavni urednik Weiss je namreč sprejemal i odkupnine in podkupnine. Pustil se je podkupiti od ljudi, ki so imeli interes, da se gotove stvari spravijo v javnost in je po drugi strani pri-tiskal na prizadeto stranko in jo obdelaval toliko časa, da je ponudila in plačala primerno odkupnino. Ko je imel denar v žepu, je njegov list nehali pisati o dotični aferi. Kadar je znanj-kalo poslovnih škandalov, se je spravil Weiss tudi na zasebnike, objavil intimne zadeve in neprilike — vse pod geslom čiščenja. Ko so pa tisečaki za odkupnino poramali v njegovo malho, je bila vsaka zadeva uravnana. Listi na-vajajo, da je dala znana Länderbank Weissu pet milijard, »Ankerbrotfabrik« tudi pet mili-jard in nekateri celo navajajo, da je Weiss prejemal »podporo« od sovjetske vlade. O tem izsiljevalnem škandalu pišejo že tudi ogrski listi. Weiss grozi, da bo razkril druge sociali-stične veličine in njihovo poslovno moralo. Lastniki lista so Weissu odpustili, hoteli so ga pa »spolaziliti« s tem, da so mu dali za eno milijardo višjo odpravnino kot mu pa po po-godbi gre. Če s tem stolažilome Weiss ne bo zadovoljen, bo imel Dunaj zopet svetovno sen-zacijo. Vsekako je ta škandal hud moralni uda-rec za vso avstrijsko socialno demokracijo.

Ljubljansko gledišče

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Torek 9. febr.: Zaprio.
Sreda 10. febr.: Akademija v počestčenje Preš-ernovega spomina Izven
Četrtek 11. febr.: DRUGA MLADOST. Red C.
Petek 12. febr.: Zaprio.
Sobota 13. febr.: ANI CHRISTIE. Premijera. Izv
Nedelja 14. febr. ob 8 pop.: VDOVA ROSLINKA. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.
Ob 8 zvečer: ANI CHRISTIE. Ljudska pre-dstava po znanih cenah. Izven.
Ponedeljek 15. febr.: HENRIK IV. Red B.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Torek 9. febr.: MANON. Gostovanje g. Josipa Ri-javca. Predstava na korist Udruženja gledal-skih igralcev. Izven.
Sreda 10. febr.: Zaprio. (Generalka.)
Četrtek 11. febr.: ZVEDAVE ZENSKE. Red E.
Petek 12. febr.: VEČNI MORNAR. Premijera. Izv.
Sobota 13. febr.: DON JUAN. Red D.
Nedelja 14. febr. ob 8 pop.: ZVEDAVE ZENSKE. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.
Ponedeljek 15. febr.: Zaprio.

Rijavec kot Des Grieux v operi »Manon«. Danes v torek dne 9. februarja gostuje g. Rijavec v naši operi in sicer v operi »Manon«. Cenjeno občinstvo opozarjamo ponovno na to gostovanje in prepričani smo, da ne bo noben ljubitelj krasnega petlja zamudil te redke prilike čuti našega Rijavca v eni njegovih najboljših vlog. Predstava se vrši izven abonma pri običajnih opernih cenah.
Akademija v počestčenje Prešernovega spomina ob 125 letnici njegovega rojstva V

sredo; dne 10. februarja t. l. prireditva v dram-skem gledališču Društvo slovenskih književ-nikov in Narodno gledališče v Ljubljani aka-demijo v počestčenje Prešernovega spomina ob 125letnici njegovega rojstva: 1. Uvodna beseda, govori Oton Zupančič. 2. Prešeren: Zdravljica, recitira F. S. Finžgar. 3. Dr. Ben-jamin Ijavic: Nezakonska mati, poje Bože-na Potučkova. 4. Prešeren: a) V spomin An-dreja Smoleta; b) Orglar, recitira Oton Zu-pančič. 5. a) Hajdrih: Luna sije; b) Jenko: Strunam; c) Adamič: Zapuščena. Poje »Slo-venski kvartet«. (Banovec, Pečenko, Završan, Zupan.) Odmor. 6. Prešeren: Nova pisarija; Pisar: Fr. Albrecht, Učenec: Joža Vidmar. 7. a) Michl: Pevcu; b) Gerbič: Kam; c) Ba-latka: Oči sem večkrat vprašal; poje Julij Betetto. 8. Jeraj: Lepa Vida, melodram; go-vori: Vida Jerajeva, pri klavirju Karel Jeraj. 9. Prešeren: Sonetje nesreče, recitira Oton Zupančič. 10. Vilhar: Mornar, poje Julij Be-tetto, pri klavirju Niko Stritof. Začetek točno ob osmih zvečer. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v operi. Cene so znižane.

VERONIKA DESENISKA KOT »LJUŠKA« PREDSTAVA.

Na praznik 2. februarja so igrali Zupančič-ovo Veroniko Deseniško kot ljudsko predstavo. Ob tej priliki je nastopil tudi g. Adolf Pfeiffer iz Celja kot Friderik. »Veronika« letos v celoti ni več tisto kot je bila lani, zlasti v začetku: iz-gubila je že dobrišen del tistega svojega vonja, ki ga ji je dal oder. Sicer pa igralci zlasti pri tej predstavi niso pri najboljši volji mogli stopiti iz sebe, ker so imeli pred seboj posebne vrste občinstvo. Čudno, da so vzdržali To ljudsko občinstvo je bilo pravi sad posebne vrste nedeljkih predstav. Z delom na odru ni pokazalo posebnega stika, nekateri so se najbrž zmotili in vedno bolj spoznavali, da to pot niso prav prišli. Nemir, nes-trpno prestopanje, gorvorenje in smeh na polnem parternem stojšču je pričal, da je igra tem ljudem skvajarc. Bil sem na deželi, kjer so igrali Veroniko z daljšim tekstom, pa se je občinstvo »ljudeških odroč dostojneje vedlo. — G. Pfeiffer kot Friderik se je med ljubljanskimi dokaj sigurno kretal. Ker je diletant, ni presenetil in pokazal kakvega svojega umevanja vloge, vendar je v ce-loti popolnoma zadovoljil in je imel na nekaterih mestih, zlasti v četrem dejanju, precej krepke poudarke. Svojo vlogo je podal bolj realistično kot poetično in je bil zato precej jasen, plastičen in resničen. — Nekatero vlogo so sedaj že v dru-gih rokah. Za rajnim Putjatom je Bonaventuro že lani prevzel g. Skrbinšek. Je manj zagoneten kot je bil Putja; resničen Žid, umerjen in pre-tehtan do drobec — in celota, ne analizirane prvine, kot se rado zgodi baš g. Skrbinšku. Ta njegova vloga je res lepa. Fr. K.

Mariborsko gledišče

14. februarja: SOVRAŠTVO, socialna drama.
28. februarja: DIVJI LOVEC.

V sredo, 10. februarja Prešernova proslava v dramskem gledališču.

Sport

SMUSKE TEKME ZA PRVENSTVO JUGO-SLAVIJE IN SLOVENIJE.

V okolici Kranjske gore je izvedla Jugo-slovanjska zimskosportna zveza v nedeljo smuške tekme za prvenstvo države. Moška (seniorska) proga, ki je merila 30 km, je vo-dila izpod Kranjske gore v Planico, kjer je dosegla na Tamarju najvišjo točko (1155 m), nato nazaj po drugem pobočju Planice do Ra-teč, mimo Podkorena in Gozda nazaj v Kranj-sko goro. Ženska proga je vodila iz Kranjske gore na Podkoren ter nazaj in je merila 6 km. S tekmo za državno prvenstvo je bilo spo-jeno tekmovanje za prvenstvo Slovenije, ka-teroj je mogel doseči tekmovalcev, ki je do-segel cilj prvi izmed tekmovalcev slovenskih klubov.

Prireditelj je stala pod protektoratom vojnega ministra in ministra za trgovino in industrijo; zastopal ju je general Zivković. Tekmam je prisostvoval dalje dvorni svetnik dr. Marn kot zastopnik velikega župana ljub-ljanske oblasti in drugi. S pomočjo vojaškega smuškega tečajja je JZSS tekmo brezhibno organiziral. Zal vreme ni bilo povsem povolj-no, kajti sneg je okrog poldneva odnehal. V seniorski tekmi je startalo 21 smučarjev, od katerih jih je 7 med tekmo odstopilo. Dam je startalo 14, 3 so kasneje odstopile. Izid tek-em, ki znači nov lep uspeh ljubljanskega SK Ilirija, je sledeči:

Tekma seniorjev, 30 km: 1. Janša Joško (SK Ilirija) 3 ure, 7 minut, 55 sekund. Dose-gel je s tem prvenstvo Jugoslavije in Slove-nije za leto 1926. 2. Janša Janko (SK Ilirija) 3:32.25. 3. Šircelj Hinko (SK Ilirija) 3:34.53. 4. Oizl Miha (Skala, Ljubljana). 5. Benkovič (HASK, Zagreb).

Tekma dam, 6 km: 1. Rabič Minca (TK Skala, Jesenice) 43 min., 41 sek. Dosegla je s tem žensko prvenstvo Jugoslavije za 1926. 2. Bloudek Milči (SK Ilirija) 43:46. 3. Jesih Pavla (Skala, Ljubljana) 48:42.

Olimpijski stadion v Amsterdamu. Amster-damska občina je priskočila Holandskemu olimpij-skemu odboru z 1.500.000 holandskimi goldinarji na pomoč. Holandski goldinar je okoli 23 Din. Torej zelo velika vsota. 250.000 goldinarjev dobi odbor na roko, drugi denar bodo pa porabili za pripravo sveta in cest in za zgradbo stadiona in stavb okoli njega. Pod nadzorstvom stavbnega mojstra Wilsa se je delo že pričelo. Prve mesece bodo porabili večinoma za niveliranje, ker je treba ves svet dvigniti. V začetku poletja pride na vrsto prvi sporni prostor in najbrž tudi prve zgradbe. Veliko gradbeništvo se bo pa pričelo še-le v prihodnjem letu; takrat bo zaposlenih najbrž okoli 2500 delavcev. Inženir Wils jamči, da bo bo stadion v februarju 1928 popolnoma dodelan in se bo lahko takoj tudi že uporabljal.

500 metrov dolgo in 9 metrov široko dirka-lišče bo čisto iz cimenta, pepeino tekalnišče bo 9 metrov široko in 400 m dolgo. Vsa naprava bo ze-lo velepepčna; saj bo imela prostora za 45.000 gledavcev in bodo imeli časniki pripravljenih 640 prostorov, 36 telefonskih central, lastne pisar-ne, zbirališča itd.

Denarno je sedaj stadion popolnoma zavaro-van. Holandskem manjka samo še 200.000 goldinar-jev za večalni sklad njih atletov, kar je pa pač njih zasebna stvar in nima s stadionom samim nič opravka. To vsoto bodo kmalu spravili skupaj so razne zveze s sportno pripravo za olimpijske igre že pričele. Sveda mislijo Holandi, da bojo na domačih tleh pri izraz dobro odrezni. Pa ne bo bogve kaj.

Gospodarstvo

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 31. januarja 1926. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepajih razlika napram stanju z dne 22. jan. 1926.) **Aktiva:** kovinska podlaga 447.1 (— 6.4), posojila na menice 1147.3, na vrednostne papirje 162.6, skupaj 1309.9 (— 17.3), račun za odkup kronskih bankovcev 1152.9, račun začasne zamenjave 348.0, državni dolg 2966.3, vrednost založenih državnih domen 2138.3, saldo raznih računov 722.3 (— 85.5), skupaj 9085.2; **pasiva:** glavnica 28.4, rezervni fond 7.3, bankovci v obtoku 5783.3 (+ 37.8), račun začasne zamenjave 348.0, državne terjatve 135.6, obveznosti: po žiru 368.2, po raznih računih 199.3, skupaj 567.5, vrednost založenih drž. domen 2138.3, ačija 76.5, skupaj 9085.2; obrestna mera je ostala neizpremenjena.

Izplačevanje kuponov vojne odškodnine. Izplačilo drugega kupona 2 1/2% državne rente napreduje dokaj hitro. Kakor smo informirani ni v Ljubljani posebnih pritožb; ravnoisto nam poročajo iz Belgrada. Nasprotno piše Jugosl. Lloyd, da se v Zagrebu izplačevanje ne vrši na način, ki bi bil za publiko zelo ugoden.

Konkurz. O imovini Adolfa Weigerta, trgovca v Mariboru, je razglašen konkurz. Termini 12. februar, 6. marec in 17. marec.

Iz trgovinskega registra. Vpisale so se nastopne tvrdke: Franjo Stumberger, trgovina z mešanim blagom in vinom na debelo v Cirkulanah; Tone Knaflič, usnarstvo in trgovina z usnjem v Kamniku; Ewald Popovič, trgovina z živino, mesom itd. v Ljubljani; Adalbert Gusel, trgovina z žganjem in likerji v Mariboru; F. Vidali, trgovina z mešanim blagom v Preserjih; Pero Cevra, trgovina z mešanim blagom pri št. Ilju v Slov. goricah; Franc Kerin, trgovina z vinom pri Sv. Križu pri Kostanjevici.

Podružnicam »Čebelarskega društva za Slovenijo« v mariborski oblasti. Vsako leto se pojavljajo v posameznih krajih naše oblasti kužne bolezni pri čebelah. Ker obstoja nevarnost, da se imenovane bolezni pri nas razpasejo, vas opozarjam na ministrski ukaz o zatiranju čebelnih kužnih bolezni z dne 18. julija 1914. l., kateri je objavljen v državnem zakoniku z dne 8. avgusta 1914 pod št. 203. Ponatis tega zakonika, kakor tudi navodila, kako spoznamo in zatiramo kužne čebelne bolezni, bo objavljen letos v 3. številki »Slovenskega čebelarja«. Po tem ukazu je vsak čebelar, pri katerem se pojavijo kužne bolezni pri čebelah, pod kaznijo dolžan to nemudoma javiti županstvu, to pa okrajni politični oblasti. V interesu uspevanja našega čebelarstva je, da odbori čebelarskih podružnic skrbje, da se vsak slučaj kužne bolezni takoj javi pristojni oblasti, ki bo odredila, da se okuženi predmeti uničijo in razkužijo. Prosim vse odbore čebelarskih podružnic, da na prvem sestanku obvestijo o tem vse čebelarje okoliša. V smislu navodila jih je opozoriti na to, da naj v slučaju pojavnosti ali one kužne bolezni to takoj javijo pristojni oblasti, ter da je neumestno, da to prikrivajo ali da sami skušajo bolezni zatreti, ker je skoro gotovo, da bolezni ne bodo zatreli, pač pa bodo z neprevidnim postopanjem okužili še druge zdrave panje in tako utrpeli še mnogo večje škodo.

Veliki župan: Dr. Pirkmajer.
Naša država se ne udeležiti razstave v Filadelfiji? Kakor poročajo iz Belgrada, je sklenjeno, da se naša država — najbrže po vzgledu Anglije in Francije — ne udeležiti razstave v Filadelfiji. Vse priprave, ki so bile dosedaj izvršene, bodo najbrže služile za državno razstavo v Belgradu. — S tem pade v vodo vse veliko prizadevanje interesiranih krogov za to razstavo. Mnenja smo, da bi bilo bolje, da se

je porabil potrošeni denar za podporo naših sejmov, kjer bi bil plodonosnejše naložen.

Protesti proti novemu zakonu o pobljanju draginje. Odbor za izdelavo tega zakona v ministrstvu za socialno politiko je prejel dosedaj nad 10 resolucij raznih gospodarskih korporacij, ki so se izrazile vse proti temu zakonu. Nadalje je ta odbor sklenil, da bo še počakal z natančnim pretresanjem tega zakona.

Za obrambo svobodnega združništva. Dne 4. t. m. se je vršila v Zagrebu seja uprave Glavne Zadrčne Zveze, ki je predstavnic v zveza združništva države. Na seji je bila enoglasno sprejeta resolucija, v kateri se zahteva, da se ustavi izvajanje zakona o poljedelskem kreditu. Druga resolucija pa zahteva, da se odpravi carina za najvažnejša sredstva poljedelske produkcije.

Državni kemično-tehnični laboratorij. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interesente, da je Državni zavod za pospeševanje industrije in obrta v Belgradu ustanovil kemično tehnični laboratorij. Ta laboratorij vrši analize ter izdaja izpričevala, mnenja in nasvete. Za izvršena dela se plačuje primerna taksa po tarifi, ki je objavljena v Službenih Novinah z dne 5. septembra 1925, št. 201.

Kavcije pri državnih blagajnah. Dne 1. decembra letos je bil pri državnih blagajnah v celi državi (izvzete so samoupravne) položenih kavcij za 359 milijonov dinarjev; od tega odpade na državne papirje 143 milijonov in sicer: vojna odškodnina 114.7 milijona, 7% invest. posojilo 21.25 milijona, ostale v predvojnih srbskih oblagacijah. Nadalje je bilo gotovine 21.2 milijona in garantnih pisem za 194.9 milijona. Prihodnja statistika se sestavi za 1. julij letošnjega leta.

Statistika gozdarstva. V ministrstvu šum in rud se zbira material za veliko knjižno delo o našem gozdarstvu.

Anketa cementaren. V Belgradu se vrši v sredi t. m. anketa cementnih tovarnen iz Hrvatske, Slavonije in Vojvodine.

Vil. trgovski velesej v Bruslju. V Bruslju se vrši Vil. trgovski velesej od 7. aprila do 21. aprila t. l. Pogoji za razstavjalce so interesentom v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Za posetnike velesejma v Lyonu. Posetniki velesejma v Lyonu, ki si hočejo vnaprej zagotoviti stanovanja v Lyonu, dobijo prijavnice v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Velesejem traja od 1. do 14. marca. Uprava svetuje, da se poseti velesejem ali od 1. do 4. marca, ali pa od 10. do 14., ker je pričakovati, da bo od 5. do 9. naval tujcev prevelik, da bi se moglo preskrbeti vsem udobna stanovanja.

Borza

Dne 8. februarja 1926.
Denar.

Zagreb.	Berlin	13.525—13.565 (13.50—13.52).						
Italija	228.05—229.25 (228.75 den.)	London	276.04—277.24 (276.90—276.50), Newyork	56.095—56.995 (56.775—56.80).				
Pariz	211.37—213.37 (214 bl.)	Praga	167.95—168.95 (168.25—168.40), Dunaj	7.9875—8.0275 (8), Curih	10.9367—10.9767 (10.95—10.955).			
Curih.	Belgrad	9.145 (9.145), Italija	20.89 (20.89), London	25.235 (25.235), Newyork	518.75 (518.75), Pariz	19.35 (19.45), Praga	15.355 (15.355), Dunaj	73.05 (73.05).
Dunaj.	Device: Belgrad	12.48, Kodanj	175, London	34.50, Milan	28.54, Newyork	709.25, Pariz	26.50, Varšava	97.25.
Valute:	dolarji	710, angleški funt	34.50, francoski frank	26.60, lira	28.50, dinar	12.48, češkoslovaška krona	20.97.	
Praga.	Device: Lira	136.62, Zagreb	59.52, Pariz	126.05, London	164.50, Newyork	33.70.		

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 76—78, vojna odškodnina 280 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 200—203, zaklj. 202, Ljub. kreditna 200 den., Merkantilna 100—104, Praštediona 965—970, Slavenska 50 den., Kred. zavod 175—185, Strojne 125 bl., Trbovlje 870 den., Veveče 110 den., Stavbna 90—100, Šešir 115—120.
Zagreb. 7% invest. posoj. 77—77.50, vojna odškodnina 278—280, februar 280—281, Hrv. esk. 123—123.50, Kred. 131—132, Hipobanka 67—68, Jugobanka 106.70—107, Praštediona 965—970, Lj. kreditna 200 den., Eksploatacija 30—34, Nihag 35 bl., Gutmann 330 bl., Slav. 150—160, Slavonija 44—44.50, Trbovlje 875—880, Vevče 110 den.
Dunaj. Podonavsko-savska-jadr. 775.000, Zivno 785.000, Alpine 296.000, Greinitz 136.000, Kr. industrijska 428.000, Hrv. esk. 157.000, Leykam 160.000, Hipobanka 87.800, Avstr. tvornice za dušik 236.000, Mundus 950.000, Slavonija 58.800.

Blago.

Ljubljana. Les: Hrastove podnice, 43 mm, 2.65 m, od 18—30 cm, ogledane, feo meja 1 vag. 1300—1300, zaklj. 1300, bukovki hlodi, na tanjšem koncu od 30 cm premera naprej, od 4 m naprej, z 15% od 2.50 do 3.90 m, zdravi, ravni, brez grč, sveži, la, feo meja 15 vag. 375—375, zaklj. 375, hrastove podnice od 43 in 53 mm. 2.65 odnosno 2.80 m dolge, feo meja 5 vag. 1300—1350, zaklj. 1300, deske smrekove, 25 mm, 4 m, od 16 cm naprej, media 25 cm. I, II, feo meja 1 vag. 590—590, zaklj. 590, buhovi hlodi, I, II, od 30 cm naprej, od 2.50 m, feo naklad. post. 200 den., bukovki plohi, od 2 m naprej, od 40 do 130 mm, I, II, feo meja 500 den., drva suha, bukova, feo naklad. postaja 21 den., drva suha, hrastova, feo naklad. postaja 18 den. — Zito in poljski pridelki: Pšenica bačka, 76 kg, 2% prim., feo bačka postaja 295 bl., pšenica ban. 76-77 kg, feo naklad. postaja 298 bl., pšenica dom., feo vag. prekm. post. 315 bl., pšenica aremska, feo vag. naklad. post. 290 bl., korusa, času primerno suha, kv. gar., par. Ljubljana 1 vag. 150—150, zaklj. 150, korusa, času prim. suha, z gar. zdravega prispetja do slov. post., par. slav. post. 1 vag. 117.50—117.50, zaklj. 117.50, korusa inzulanka, več kot času prim. suha, feo vag. prekm. postaja 167.50 bl., korusa drobna, feo vag. medjimur. post. 167.50 bl., korusa drobna, feo vag. banatska post., za III. 140 bl., korusa umetno suš., feo vag. bačka post. 1 vag. 142—142, zaklj. 142, korusa metno sušena, feo Postojna tranz. 1 vag. 182.50—182.50, zaklj. 182.50, korusa stara, par. bačka post. 1 vag. 155—155, zaklj. 155, ječmen, 62 kg, feo vag. bačka post. 155 bl., ječmen spomlad. pivovarn., 66-67 kg, par. Ljubljana 260 bl., oves srbski, feo Ljubljana 215 bl., ajda domača, feo vag. prekm. post. 260 bl., rž domača, feo vag. prekmur. post. 210 bl., proso rumeno, feo vag. prekmurska post. 210 bl., proso rumeno medjim., feo Ljubljana 220 bl., otrobi drobnj, pšenični, feo vag. naklad. post. Vinkovci 115 bl., otrobi drobnj, pšen., par. Ljubljana 140 bl., ježice, zlatorumene, feo vag. dol. post. 250 den. — VINO, ganje: Slivovka bos., gar. 25%, 100-črtna, neutrošar., feo vag. postaja Breko 3200 bl., slivovka srbska, gar. 50%, feo vag. Postojna tranz. (sod posebej) 1600 bl. — Gradbeni material: la Portlandcement »Salona-Tour«, feo vag. Solin: v jutavrečah po 50 kg, 40 bl. v papirnatih vrečah po 50 kg 45 bl., v sodih po 150, 180, 200 kg 52.50 bl.

Jos. Ilc, Kočevje:

Železniška zveza z morjem.

Gospod ing. Klodič se je na moje ugotovitve in vprašanje v »Slovenec« v tem vprašanju po stričevsko izmuznil. Glede geoloških razmer sem mu podal izvedeniško strokovno mnenje, o katerega istinitosti bi se moral prepričati, ako hoče biti resen in reflektiran na upoštevanje. Tako se res odgovarja samo »tehničkim otrokom« na javnih shodih, nikakor pa to ne velja za inženjerja — strokovnjaka, ki se rad sklicuje na uradne podatke. Podatki g. dvornega svetnika Šukljeja glede stroškov naših prog izvirajo iz ugotovitev najverodostojnejšega izvora. Gosp. ing. Klodič pravi, da ima take tudi on — a to vprašanje naj rešita imenovana gospoda sama. Meni in našem akcijskemu odboru je pa g. dvorni svetnik Šuklje vsekakor zelo verodostojen faktor. Gosp. ing. Klodič je izračunal v svojih prejšnjih spisih za svoje proge na gradbenih stroških Din 551,000,000.—. Načrt Kočevje—Brod Moravice in Črnomelj—Oguljin pa je navil na Din 690,000,000. Danes ugotavlja gosp. ing. Klodič za svoje načrte Din 511,000,000, za naše pa Din 562,000,000. Vsi denarščajoče vrednosti valute so se znižali pri njem stroški le za 40,000,000 Din, pri naših načrtih pa

kar za Din 180,000,000. Zadosti trden dokaz, da je g. ing. Klodič res pretiraval; a pretirava tudi še dalje.

Po precentivni gradbenih stroških žrte Črnomelj—Oguljin po ing. Hrovatu in današnjem tečaju dinarja bi stala ta proga le Din 160,000,000 in ne Din 182,000,000, a Kočevje—Brod Moravice po Musilovem preračunu in vrednosti dinarja samo Din 300,000,000.—. Skupno torej ti dve prog. Din 460,000,000.—. Po proračunu g. ing. Klodiča bi bila torej razlika v dobro črtani Kočevje—Brod Moravice in Črnomelj—Oguljin proti Klodič—Hrovatomu kompromisu Din 51,000,000.—.

Kakor že zadnjič konstatirano, pa bo Direkcija za gradnjo novih železnic v Belgradu spreminila pri naši trasi v svrhu zmanjšanja stroškov minimalni radius od 300 m na 250 m, tako da bo stala naša zveza le Din 885,000,000.—, to pa po gorejših ugotovitvah, ako se vzame za podlago opore gosp. ing. Klodiča in ne ugotovitve gospoda dvornega svetnika Šukljeja, ki so za nas še veliko bolj ugodne.

Meni se zdi, da je do danes še premalo znano mnenje gosp. ing. Zdr. Vaskovića, bivšega načelnika oddelka za trasiranje novih prog v Sloveniji iz Direkcije za gradnjo novih železnic v Belgradu. On piše v svoji knjigi: »Plan buduće železničke mreže u kraljevini SHS takole:

»Oko ove veze Kočevja i Črnomelja sa Riječkom Prugom vodila se u Slovenačkoj veoma žučna borba, koja je najzad završila time, što je u Zakon o Spoljnom Zajmu unila kompromisna kombinacija ove veze sa izlaskom na Riječku Prugu u Vrbovsko—Sever. — Ova kompromisna kombinacija Kočevje—Lukov Do—Vrbovsko—Sever i Črnomelj—Lukov Do, dugačka ukupno 76 km, zadovoljava u glavnom samo posebne lokalne interese, a ne i one opšte, te prema tome prestavlja jedno rdavo rešenje ovog pitanja. Jer, ta veza Dolenjskih Željeznica sa Riječkom Prugom ima da ispuni sve uslove: prvo, da omogući direktnu vezu Slovenačke ne samo sa Kvarnerom, već i sa Splitom i Šibenikom; da omogući lak tranzit iz Centralne Evrope u oba ta pravca i da što bolje veže slovenačku mrežu sa hrvatskom. Medutim ova kompromisna kombinacija, koja je uzakonjena, u pola ispunjava sva ova tri uslova, a u saobraćajnom i strategiskom smislu ima osobitih mana. Jer, u mesto da se iz Kočevja za pravac ka Kvarneru ta veza izvrši što bliže ovom poslednjem, u Brod Moravice, ona je pomaknuta ka Zagrebu na 18 km. Dod su, medutim, ona druga dva zadaka još gore rešena. Pruga Črnomelj—Oguljin i St. Janž—Sevnica zajedno sa postojećom prugom Črnomelj—Trebnje—St. Janž nije ništa drugo do produženje Ličke pruge, koja ovim dopunama dobija prvoklasni značaj, jer izvodi Slovenačku i Centralnu Evropu direktno u Split i Šibenik. Osim toga vezuje Belu Krajinu za njen prirodni centar, Oguljin, kome i danas gravitira, i spaja još na jednom mestu slovenačku mrežu sa hrvatskom i to sve bez ikakve smetnje po Riječku Prugu. Dok, na protiv, pruga Črnomelj—Vrbovsko Sever iz ove uzakonjene kombinacije ne ispunjava ni jedan od tih uslova, pošto se tuđ veza sa Splitom postiže preko opterećene Riječke Pruge, na delu Vrbovsko Sever—Oguljin na dužini 24 km. Ali je najveća mana ove kombinacije, što je mnogo skuplja od obe one druge pruge Kočevje—Brod Moravice i Črnomelj—Oguljin i ako je od njih kraća za nekih 15 km. Ne samo, da je na njoj zbir tunela za čitav jedan kilometar veći, već ona ima jedan »Lovnički« koji je dugačak 5100 m, dok na one druge dve pruge najveći tunel i to svega jedan iznosi 1500 m, što čini ovu kompromisnu kombinaciju veoma »skupom«. Sa vezama Kočevje—Brod Moravice i Črnomelj—Oguljin dobile bi se dve paralelne pruge, koje između Grosuplja i Ogulina, na dužini od 120 km, ne bi imale među sobom nijedan spoj. Iz vojničkih naročito razloga, taj se spoj mora izdati, naravno dočnije, za šta je najpodesniji pravac Straž—Kočevje 41 km, prvo iz terenskih razloga, i drugo, zbog toga, što bi se tim pravcem dobila direktna veza Maribora, a preko njega i Centralne Evrope sa Kvarnerom pravcem: Zidani most—Sevnica—Trebnje—Novo mesto—Straž—Kočevje—Brod Moravice—Sušak, što je za nas od osobite važnosti.»

Pripominjam, da sem vzel navedeni citat iz brošure gospoda inž. Klodiča, dasi sem tudi sam čital knjigo gosp. ing. Vaskovića v celoti. Gosp. inž. Klodič tega mnenja ni še ovrgel, nasprotno se potrjuje pravilnost stališča našega akcijskega odbora z globljim študiranjem problema železniške zveze Slovenije z morjem.

O predorih ostanem pri svojem zadnjem vprašanju. Glede viaduktov in mostov velja isto. Drage in najbolj nevarne železne konstrukcije nam niso od koristi, zlasti še ako je mogoče progo izdelati brez težkih in kompliciranih umetnih stavb iz materiala, ki ga dobim na licu mesta. Tuji navedbe pod značko »viadukti« in mostovici bi radi javnosti moral gosp. ing. Klodič natančneje razdeliti in

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisatelj Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Da povemo na kratko, ta nenavadni običaj posega silno globoko celo v vsakdanje življenje novozelandskega divjaka. Tako božanstvo neprestano središe v medsebojnih stikih. Tabu je več kakor zakon. Lahko bi rekli, da je vsa divjaška zakonodaja obsežena v njem. Kar zadeva vjetnike, ki so bili zaprti v Vare-Atui, je bil njihov tabu čisto svojevrsten, ker ga je proglasil svojevoljno glavlar. Vendar je imel za neposredno posledico dejstvo, da jih je rešil divje tolpe. Nekateri izmed divjakov, ki so bili Kajkumovi prijatelji in pristaši, so se pri glavlarjevi besedi hipoma ustavili in celo začeli braniti vjetnike.

Vendar je Glenarvan vedel prav dobro, kakšna usoda ga čaka. Samo ž njegovo smrtjo more biti zadovoljeno za glavlarjevo smrt. Toda pri divjih narodih je smrt šele konec dolgotrajnega mučenja. Glenarvan je bil torej prepričan, da bo moral krvavo poplačati pravično jezo, ki mu je bila potisnila orožje v roko. Toda upal je, da se bo Kajkumu znesel samo nad njim in nad nikomer drugim.

Kakšno noč so prebili on in tovariši! Kdo bi mogel naslikati njihovo grozo in izmeriti njihovo trpljenje? Uboghi Robert in vrli Paganel se nista več pozakala. Pa kako naj bi še kdo dvomil o njuni usodi? Ali nista bila prvi žrtvi, ki si jih je zaželela divjaška maščevalnost? Poslednja iskrica upanja je ugasnila celo v Nabbsovem srcu, ki sicer ni tako hitro obupal. John Mangles je mislil, da zblazni, ko je gledal temni obup Marije Grantove, ki ni imela več brata. Glenarvan je mislil na strašno prošnjo gospe Helene, ki je hotela umreti od niegove roke, da uide

mučenju ali suženjstvu. Ali bo imel toliko poguma, toliko moči?

— In Mary, s kakim pravom naj jo zabodem? je razmišljal John Mangles, ki se mu je srce stiskalo v divji bolesti.

Več kot jasno je bilo, da ni bilo na beg niti pomisliti. Deseterica do zob oboroženih vojščakov je stražila pri vratih Vare-Atue.

Napočilo je jutro trinajstega februarja. Med divjaki in vjetniki, ki jih je ščitil tabu, ni bilo nobenih stikov. V kolibi je bilo nekoliko živeža, ki so se ga pa nesrečni komaj doteknili. Vzpričo žalosti je izginil vsak glad. Tako je minil dan, ne da bi prinesel kako spremembo ali kaj upanja. Brezdvomno bo napočila hkrati z uro poglavarjevega pogreba tudi ura njihovih muk.

Če je Glenarvan čisto obupal, da bi jih Kajkumu zamenjal, je v tem pogledu Mac Nabbs vendar še ohranil iskrico upanja.

— Kdo ve, je dejal in spomnil Glenarvana na vtis, ki ga je naredila Kara-Tetejeva smrt na Kajkuma, kdo ve, če vam glavlar nazadnje ni celo hvaležen, da ste ga rešili neljubega tekmeča?

Toda navzlic majorjevemu dopovedovanju Glenarvan ni hotel več upati. Tudi naslednji dan je potekel, ne da bi bile priprave za mučenje dogotovljene. Povedati je treba, čemu ta zamuda.

Maori verujejo, da ostane duša tri dni po smrti še v mrtvečevem truplu, zato ostane truplo trikrat po štirindvajset ur nepokopano. Tega roka se Maori natančno drže. Do 15. februarja je bil pah kakor zapušen. John Mangles je često splezal na Wilsonove rame in opazoval zunanji svet. Nikjer ni bilo maorske duše. Samo straže so skrbno čuvale in se izmenjavale pri vratih Vare-Atue.

Tretjega dne pa so se kočje odprle. V pahu se je zbralo par sto Maorov, mož, žena in otrok. Bili so tihi in mirni.

Kajkumu je stopil iz hiše in sedel na skalo sredi paha. Veljaki plemena so ga obstopili. Par sežnjevi zadaj so se vstopili ostali divjaki v polkrogu. Nad skupščino je zavladala grobna tišina.

Na Kajkumovo znamenje se je odpravil vojščak proti Vare-Atui.

— Spomni se obljube, je zagnala lady Helena moža.

Glenarvan je privil ženo na srce. V tem trenutku se je približala Mary Grantova Johnu Manglesu:

— Lord in lady Glenarvanova, je dejala, sta gotovo mnenja, da more zaročenka pravtako zahtevati od zaročenca, da jo reši sramote in muk, kakor žena od moža. John, v tem zadnjem hipu vam lahko rečem: ali nisem že dolgo časa v globini vašega srca vaša žena? Ali morem računati na vas kakor lady Helena na lorda Glenarvana?

— Mary! je vzkliknil presenečen mladi kapitan. Oh, Mary, draga moja Mary!...

Ni mogel končati; zavesa se je odgrnila, in vjetnike so odvedli pred Kajkuma. Obe ženi sta se že vdali v usodo; možje so zakrivali obup za zunanjim mirom, ki je pričal o njihovi nadčloveški volji.

Prispeli so pred zelandskega glavlarja. Ta ni dal dolgo čakati na razsodbo.

— Ti si umoril glavlarja? je dejal Glenarvanu.

— Sem, je odgovoril lord.

— Jutri ob solnčnem vzhodu boš umrl.

— Sam? se je vzradostil Glenarvan, čigar srce je silno bilo.

— Oh, ko bi življenje našega Tohonga ne bilo dragocenejše od vašega! je zavpil Kajkumu, v čigar oči si mogel brati divje obžalovanje. V tem hipu je završalo medd ivjaki. Glenarvan se je naglo ozrl. Množica se je razdelila in prikazal se je vojščak, ves upehan od napornega pota. Ko ga je Kajkumu zagledal, mu je dejal po angleško, nalašč, da bi ga ujetniki razumeli.

Preporočamo »Cirilove knjižnice« v Mariboru: 8. zvezek: Orzy Dušica. Roman. I. del. 16 Din. 9. zvezek: Conan Doyle: V libijski puščavi. Roman. 12 Din. 10. zvezek: Bennett: Živ pokopan. Povest. 8 Din. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialistična (od socialistična do duhovnika). 16 Din. 13. zvezek: E. Lednik: Sumi, šumi Drava. Črte iz mariborske zgodovine. 5 Din. 14. zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

pojasniti, ker te vrste navedbe vsekakor vodijo v zablodo. Morda je to preračunano!

Končno naj navedemo še neko dejstvo. V vsakem boju proti naši železniški zvezi Kočevje-Brod-Moravice ponuja g. ing. Klodič našim krajem nove ceste, a za vsak večji gozdni kompleks pa celo ozkotirno železnico. Gosp. ing. Klodič tega na noben način ne more misliti resno, ker je to, da rabim izraziti njegovega odgovora, res prava budalost. Kdo naj pa vendar naseže na ta lim in kdo naj odneha v boju, ki ga smatra pravičnim, zlasti če zna, da se bori za ono, kar je najboljšo in za občnost najkoristnejše? Z ozkotirnimi železnicami in cestami se podraže naše prometne zveze; ako se bo gradila železnica Kočevje-Brod-Moravice, ni treba od Nuzlja do Starega trga in Črnomlja prav nikakih cest. Vsi ti kraji so z njo že iz časa bivšega deželnega odbora zelo dobro preskrbljeni in vse te železnice vodijo ravno na že obstoječo železnico Novo mesto-Karlovac. Nova železnica od Knežje Lipe dalje do Starega trga in okolice bi odzvela samo tej del prometa.

V »Slovenec« z dne 3. februarja t. l. odgovarja na moje ugotovitve tudi osebno mi neznan g. M. Radoš. Vzame naj na znanje, da bi imel Klodičev most po njegovih lastnih izjavah 95 m višino ter 1 odprtino s 110 m, a dve po 55 m in eno od 40 m. V celoti bi bil samo tirni del tega mostu dolg 250 m. Most iz železne konstrukcije zahteva letno visoke stroške vzdrževanja, ki jih je treba tudi kalkulirati, med tem ko je viadukt pri Brodu na Kulpi napravljen iz domačega kamena brez teh stroškov vzdrževanja ali pa samo z malenkostnim zneskom. — Pri železnih mostovih ni odpravljeno z enkratno investicijo, posebno zato ne, ker živijo železni mostovi samo 30 in največ 40 let. Računajte!

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospe pri sv. Jožetu ima danes ob 4 popoldne sejo, nato shod.

VII. Biblični večer za izobražene v predavalnici »Doma za duhovne vajec bo jutri ob pol 8 zvečer. Predava g. univ. prof. dr. Snaj: Sv. Pavel, apostol narodov.

Knjige in revije

Zakon o organizaciji finančne kontrole v naj-novejših spremembah in dopolnilih je izdal v lastni nakladi Lovro Kalasič, inspektor finančne kontrole v Ljubljani, Stari trg 84. Ker je delo sestavljeno na vprašanja in odgovore in navaja v vsakem slučaju točke in člene zakona in je dopolnjeno z raznimi odredbami, ki se na zakon nanašajo: kakor z uredbi o naknadah za delo pri gojitvi tobaka; oprostitev vojnih obveznikov od poziva na vojno dolžnost v miru in vojni; o krajih, v katerih so življenjske prilike posebno težke; o dopolnilnih osebnih draginskih dokladah; o vojnih letih, ki se štejejo v pokojnino; o granični četi itd. — Je zelo praktično kolikor za učenje, toliko za izobraževanje v stroki finančne kontrole. Delo je sestavljeno deloma v cirilici, deloma v latinici, dodano mu je bogato kazalo (register), da se hitro in lahko najdejo posredni slučajji. Z eno besedo,

delo se samo priporoča. Cena proširani knjigi, ki obsega 112 strani oktavnega formata, je 25 Din in se naroča pri izdajatelju.

+ Dijaški domovi obdavnici. Dunajski socialisti so menda revnim visokošolcem jako naklonjeni. Naložili so tudi dijaškim domovom davek za zidanje stanovanj. Svoje zahtevo utemeljujejo s tem, da dijaški domovi niso splošno koristni zavodi. Vodstvo dijaških domov je večkrat posredovalo pri županu, a brez uspeha. Ker domovi nimajo denarja, morajo

akademiki sami plačevati davek — dva do tri šilinge (16—24 dinarjev) mesečno.

Turistika

Beh. Bistrica, 8. febr. ob 7 zjutraj: +1° C, snega 18 cm, visoke megle, za zimski sport neugodno.

Kranjska gora, 8. febr. ob 7 zjutraj: -3° C, barometer se dviga, brez oblakov, mirno brez vetra, osenjen sneg 20 cm, saninec ugoden.

Vremensko poročilo

Dne 8. februarja 1926.

Nadmorska višina barometra 308,8 m.

Table with columns: Opazovanja, Barometer, Toplota, Rel. vlaga, Veter in brzina, Oblačnost, Padavin. Rows for various locations like Ljubljana, Maribor, Celje, Bled, Kočevje, Zagreb, Beograd, Sarajevo, Skopje, Gruč-Dubrovnik, Praga.

Barometer je reduciran na morsko gladino.

Pregled vremena od 28. januarja do 6. februarja 1926

(Podatki datirajo od 8. ure dotičnega dne.)

29. Islandska depr. (741) rije v srednjo Evropo in sega z ojačenimi vetrovi ter dežjem do Alp. — Nova tirenska, delna depresija nam že oblači nebo poleg zvišanja toplote (do +6°) in nekotnih padavin; v svojem osredju vzbuja močne vetrove z obilnim dežjem (Valencia 12 mm). — Mrzel val

je v umiku v Rusijo; ostanki se še nahajajo v sofijskem okrožju (774). — Vedro je le v okolici Krfa in Malle.

30. Ostanki mrzlega vala zapuščajo Balkan (Sofija 766). — Islandska depresija pluje od kontinenta, vendar sega z ozkim pasom v sredozemsko

morje brez velikih vetrov povzročajoč nam vlažni jugozapadni oblaki. Oblačnost obča, v srednji Evropi in na Balkanu ponekod dežuje, v okolici Baltika do Moravske deloma sneži. Toplota raste stopnjama v srednji in južni Evropi.

31. Mrzel val v Rusiji ojačen (Kijev 775, -18°). — Sredozemska delna depresija se polni in približuje k nam z večjo deževnostjo (Ljubljana 12 mm) ter izziva ob naši obali burje, v okolici Beograda »Košavo«. Italija beleži precej padavin (Milano 14 mm); sneg pada severno od Alp.

1. Središčna ruska tlaka na potu k dolejni Volgi (772). — Sredozemska depr. izločuje na potu v izhod mnogo dežja posebno v Primorju (Baka 84 mm). — Centrum islandske depr. v bližini Irlandije (784). Dež v Atlantiku in Nizozemski. — Srednjo Evropo pokriva večinoma megla. Močnih vetrov ni. Toplota raste pri nas in vzhodni Evropi.

2. Sredozemska depr. nadaljuje svojo pot. — Močna atlantska depr. s središčem v Irlandiji (Valentija 787) zavlača v zahodni in severozahodni Evropi z jakimi vetrovi v Belgiji. Po njej je podaljšana topla zima tudi pri nas. Dežuje v celi Evropi izveniši v Rusiji. Vzhodni Balkan se ohljuje.

3. Ozki pas islandske depresije poglubljen v okrožju Tirenskega morja (Borjeaux 741). Markantne njene vplive v zvezi z atlantskimi deževnostjo tudi pri nas (Ljubljana 756, 11,5°); podrugod imajo opravka z burjami. V okrožju Baltika in Normandije mnogo dežja. Vohče je oblako in meglovito. Toplota v sred. Evropi raste, drugod zmerro pada.

4. Sredozemska delna depresija se odstranja docela na vzhod. — Na njeno mesto teži islandski ozki pas, na mestih z dežjem in jakimi vetrovi v Primorju, Italiji in Spaniji. Temperatura je porasla v vzhodni Evropi.

5. Pas islandske depresije se umika iz Sredozem. morja. — Azorski maksimum (Atlantski ocean (prispele od Itelije (Milano 753 večer, 765 danes), vsled česar so se razlike v značnih tlakah zmanjšale, z njo tudi vetrovi. Na mnogih krajih je megla in oblaknost je splošna. Toplota pada v južni in Srednji Evropi, v ostalem raste.

6. Islandski minimum valovi znova k Tirenskemu morju z dežjem v zahodni Evropi. — Azorski maksimum se nahaja že na Balkanu (Niš 760 večer, 765 danes) z vedrim nebom na jugovzhodu — v večjem delu SHS. Močne struje izostale tudi danes. V srednji Evropi večinoma megleno in toplo pada skoraj povsod.

Zahvale

Javna zahvala. Pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani izreka tem potom najtoplejšo zahvalo vsem cenjenim ustanovam, tvrdkam in posameznikom, ki so pripomogli bodisi s požrtvovalnim sodelovanjem bodisi s prispevki k velikemu moralnemu in materialnemu uspehu letošnje Svetovske proslave. Obenem vlijudno prosimo da nas odvežejo dolžnosti, da se zahvalimo vseni poedino. Glavni odbor.

Vrt v Ljubljani se odda v najem. Naslov v upravi pod št. 789.

Specialna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6/II, Telefon št. 650

URADNIK za pisarniška dela in skladišče, ki položi kavčijo od zneska 30.000 Din dalje, se sprejme pod ugodnimi pogoji. — Pism. ponudbe pod šifro »Eksistenca« na »PRO-PAGANDA«, reklamna družba z o. z., Ljubljana, Selenburgova ulica 7/II.

KUHARICA vajena vsega gospodarstva, skrbna, snažna, vajena šivanja in likanja, išče mesta v župnišču ali k mali družini. Naslov v upravi pod 861.

Postrežnica starejša, se sprejme. Zglasiti od 10—13. ure. Naslov v upravi: 862.

PRODAJALKO izurjeno v specer. stroki z večletno prakso, išče Nabavljalna zadruga drž. uslužbenec v Novem mestu. Nastop med 1. in 10. marcem. — Plača 1200 Din mesečno.

MIZARSKI POMOČNIK z dobrimi spričevali išče službe. Naslov se izve v upravi lista pod: 864.

Trgovski sotrudnik dobra moč, vešč. manufakturist in špecerist — želi premeniti mesto. Naslov v upravi: št. 846.

STROJNIK izučen v ključavničarstvu, samost. moč, išče mesta. Naslov v upravi lista pod št. 829.

Trgov. pomočnik specer. stroke, se sprejme. Biti mora mlad Slovenec, ki je ravnokar dovršil pouk. — Oglasi naj se pismeno. J. Zagoričnik, Zagreb, Selska cesta 32.

DOBRA IN SKRBNA SAMOSTOJNA kuharica in gospodinja išče mesta v kršč. hiši. — Naslov v upravi lista pod št. 196.

KDO BI HOTEL proti nagradi, upokojencu, ki slabo vidi, vsak dan prečitati časopis? — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 222.

Proti revmatizmu! Aparat za potenje (Schwitzapparat) - malo rabljen, se proda po nizki ceni. — Vprašati je v upravi »Slovenca« pod naslovom »Potnik«.

Za fotografski atelje na deželi se išče pomočnica, dobro izveščana in samost. delujoča moč. — Ponudbe z zahtevo plače naj se pošljejo le pism. na Kati Stakovnik, fotografski atelje — Dol pri Hrastniku.

STALNE SLUŽBE išče gospodična, zmožna vseh pisarniških del in trgovskega knjigovodstva. Dosedaj je službovala kot prodajalka in knjigovodkinja pri večji tvrdki štiri leta. Išče mesta kot prodajalka ali kot pisarniška moč. Gre tudi na deželo. Plača postranska stvar. — Cenj. ponudbe na upravo pod: Knjigovodkinja 828.

DRUŽABNIKA sprejme veletrgovina in založba razglednic, slik itd. — Sodeluje lahko v podjetju. Potreben kapital od 50.000 Din dalje. Vpošteva se tudi pri bankah kredita zmožni reflektanti. Obirne pismene ponudbe pod šifro: »Dobro početje« na naslov »PRO-PAGANDA«, reklamna družba z o. z., Ljubljana, Selenburgova ulica 7, II. nadstropje.

Visoka provizija. Iščejo se zanesljivi POTNIKI ki potujejo v južne kraje, kateri bi prevzeli še en predmet proti visoki proviziji. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 780.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča Slov. narodne pesmi IV zvezek. Za moški, mešani in ženski zbor harmoniziral M. Bajuk. Besede zapisal dr. J. Debevec. Cena Din 16.—. Na te lahke in lepe narodne pesmi opozarjamo posebno podeželake zborn. Pesmarica je izšla v novem natisu

Manjši kolesej skoraj nov, se zamenja z večjim, štirisedežnim. — Ponudbe K. ČEČ, Ljubljana, Gruberjevo nabr. 6.

V NAJEM se oddajo v novi zgradbi v Ban Mladenovci ulici v Splitu 3 stanovanja z vsem komfortom ter poslov. prostori v mezzaninu in pritličju. Vprašanja je nasloviti na Ernesto Severčevič — SPLIT

DRVA - ČEBIN Wolfova ulica 1/II. — Telefon 58

Krompir zdrav in prebran, dobavi Kmetijska zadruga - Ptuj.

JEDILNICA se proda po nizki ceni. SAJ VICE, škofja ul. 13 - dvorišče.

STAMPILJE T. RABIČ KOLODOVRSKA UL. 28

Več SPALNIC modernih in masivnih, iz trdega lesa, politiranih, prodam. Cena od 3300 do 4500 Din. — Naslov pove uprava lista pod št. 813.

Kuhinjsko emailirano posodo vseh vrst in dr. potrebščine, dobite naiceneje pri tvrdki: A. VICEL, Maribor, Glavni trg št. 5.

POSESTVA vseh vrst, stanovanjske hiše v Celju na prometnem prostoru in v okolici, za resne kupce išče Lovro CREMOŽNIK — CELJE Prešernova 19.

Mednarodni velesejem v Budimpešti od 17. do 26. aprila prirejen od Budimpeštanske trgovske in obrtniške komore Skladišče prosto carine Polajšave pri prevozu, potniških voz. listkih in vizumu. — Centralni biro: Budapest V., Szemere 6. General. zastopnik: Dr. Szillágyi Geza, Beograd, Strahiniča Bana 43/a.

VESELJE vsakega knjigovodje so lepo in pregledno črtane poslovne knjige v trpežni :: vezavi, ki jih izdeluje :: KNJIGOVEZNICA K. T. D. V LJUBLJANI, KOPITARJEVA ULICA ŠTEV. 6/II.

Švicarska tvrdka za uvoz jajec išče zveze z realnimi in solventnimi trgovci jajec ali spicerije. Ponudbe z označbo tedenske dobavne količine naj se pošljejo pod šifro »Import jaja K-194« na Interreklam d. d., oglasni zavod, Zagreb I-78, Strossmayerova ul. 6

Igra ti brezplačno v državni razredni loteriji! Radi reklame prodajamo naslednje dni partijo šatulj z našimi prvovrstnimi in poznanimi proizvodi. V vsaki 20. šatulji se nahaja no 1/4 srečke državne azredne loterije, s čemer je vsakemu našemu odjemalcu dana možnost dobiti, poleg naše prvovrstne in ceneje parfumerije, v srečnem slučaju 1,000.000 dinar'ev. V zelo elegantni šatulji se nahaja: 1 velika steklenica Eau de Cologne prima, 1 Poudre des Perles Fines, 1 Crème Ninette, 1 Shampoing, 1 Dryodoul-pasta za zobe in 1 parfumska esenca »Le Réve«. Vse to za neverjetno nizko ceno 150 dinarjev mesto 250 Din, ako nam pošljete denar vnaprej. (Po povzetju 5 Din več.) Inte esentom dovolju emo vsako kontrolo. Srečke zamenjavamo na naše stroške do konca kola, vkolikor ne bi bile prej izžrebane. Parfums DRIAY, Paris kraljevi SHS dvorni dobavitelj. Pošljite denar takoj na naslov: DEPOT DRIAY, LJUBLJANA I/49, ker je število šatulj omejeno.

Zdravje je pol bogastva! Za uspešno duševno in telesno delo, ter za uspeh v življenju sploh je človeku predpogoj telesno zadovoljstvo. Ne mučite svoje telo pri vsakem koraku s trdimi usnjatimi petami, ker one povzročajo močne potreslaje. Nosite tudi VI Palma-kaučuk podplate in pete. Vi se potem ne bodele hoteli nikakor več odreči ugodnemu in elastičnemu koraku. Palma-kaučuk pete so trikrat tako trpežne in še ceneje kot usnje.

Novozelo poslopje v sredini mesta Ljubljane pripravno za večjo obrt, skladišče ali tovarno, se takoj proda. — Vprašanja na upravo »Slovenca« pod šifro: »Gospodarstvo« št. 687.

Naznanilo. Tem potom naznanjam cenj. občinstvu, da sem z današnjim dnevom prenehal družabnost z gosp. STEPANOM BOCKAJEM v brivski obrti. V nadalje bom vodil isto obrt v dosedanjih prostorih pod svojim imenom vseskozi točno in solidno, za kar jamčim osebno. Priporočam se cenj. občinstvu v nadaljnji obisk. — Spoštovanjem Ivan Dorčec brivski mojster Dalmatinova ulica 13, Ljubljana Urednik: Franc Tersedlav.